

REPUBLIKA

Rok VII | ŁÓDŹ, PIĄTEK, 29-GO MARCA 1929 ROKU.

CENA NUMERU 25 GROSZY.

Nr. 87

Prezydent Rzeczypospolitej wyjechał do Spawy

Warszawski korespondent „Republiki” (B) telefonuje:
Wczoraj po południu specjalnym pociągiem wyjechał do Spawy, gdzie spędzi święta, p. Prezydent Rzeczypospolitej w towarzystwie małżonki, syna i córki.

Aleksander Zelwerowicz kandydatem na prezesa Zaspu

Warszawski korespondent „Republiki” (B) telefonuje:
Wczoraj w Warszawie rozpoczął się zjazd związku artystów scen polskich (ZASP.). Po przemówieniu powitalnym ukonstytuowało się eprezydium. Zjazd w ciągu kilku dni będzie obradował o sprawach bieżących, poczem przystąpi do wyborów. Dowiadujemy się, że dotychczasowy prezes ZASP-u p. Śliwicki nie zgodził się na postawienie swej kandydatury. Obecnie najpoważniejszym kandydatem na prezesa jest p. Aleksander Zelwerowicz.

Król angielski wyzdrowiał i wykonywuje czynności urzędowe.

LONDYN, 28 marca.
Król Jerzy po raz pierwszy od czasu swej choroby dokonał dziś znowu czynności oficjalnych, przyjmując przysięgę nowych arcybiskupów Canterbury i Yorku. Po ceremonii tej, która trwała zaledwie kilka minut, król Jerzy odbył dłuższą konferencję z premierem Baldwinem.

Kara śmierci grozi 3 polakom w Rosji

Moskwa, 28 marca.
W najbliższych dniach w sądzie sowieckim na Ukrainie odbędzie się proces polaków: Marcina Kurzeja, Michała Kokoszko i Wiktorji Łazichy, oskarżonych o udział w agitacji przeciwko władzy sowieckiej i w podpaleniu gmachu szkoły komunistycznej w polskiej wsi Hreczany na Podolu.
Wszystkim oskarżonym grozi kara śmierci.

Wielka eksplozja w Ameryce 3 robotników zabitych, 9 rannych.

Nowy Jork, 28 marca.
W wielkich warsztatach i fabrykach chemicznych w Gibstown w pobliżu New Jersey nastąpiła wczoraj wieczorem eksplozja nitrogliceryny. Eksplozja rozwalila wszystkie mury zakładów chemicznych i tylko okoliczności, że nie wszyscy robotnicy pracowali w danej chwili, zawdzięczać należy, że katastrofa nie pochłonięła więcej ofiar.
Eksplozja była tak silna, że porażczyła wszystkie zabudowania znajdujące się w promieniu około pół km. w pobliżu fabryki.

Dyktator naftowy będzie ustanowiony w Ameryce.

Londyn, 28 marca.
Donoszą z Waszyngtonu, że w najbliższych kołach miarodajnych jest rozpatrywana sprawa mianowania dyktatora naftowego. Na stanowisko to są wysuwane kandydatury byłego prezydenta Coolidge'a oraz byłego głównodowodzącego wojskami ekspedycyjnymi we Francji generała Pershinga.

Pułk. Sławek cieszy się zaufaniem wszystkich grup wchodzących w skład klubu B. B.

Warszawski korespondent „Republiki” (B) telefonuje:
Popołudniowy dziennik endecki wychodzący w Warszawie p. t. „A. B. C.” zamieścił wczoraj sensacyjny artykuł, głoszący, że grupa posła Kościalkowskiego, wchodząca w skład klubu BB., a używająca nazwy „Zjednoczenia pracy miast i wsi” uchwaliła na posiedzeniu za rządu w dniu 26 b. m. sensacyjną rezolucję zwróconą przeciwko prezesowi klubu BB. pułk. Sławkowi. Rezolucja zo-

stała rzeczywiście uchwalona, niema w niej jednak ani śladu tego, co insynuował dziennik endecki. Rezolucja stwierdza tylko, że SEJM OBECNY, A ZWLASZCZA JEGO LEWICOWE CZYNNIKI NIE WYKAZUJĄ NALEŻYTEGO ZROZUMIENIA DLA KONIECZNOŚCI ZMIANY KONSTYTUCJI i cały szereg zagadnień rewizji konstytucji prowadzą do walki o utrzy-

manie obecnego stanu rzeczy. Dalej rezolucja stwierdza, że przedłużanie się konfliktu pomiędzy rządem a parlamentem wytworzy stan uniemożliwiający stabilizację stosunków państwowych i wreszcie wzywa posłów i senatorów BB. do skupienia wszystkich twórczych sił społeczeństwa
DLA ZAPEWNIENIA ZWYCIĘSTWA IDEOLOGII MARSZAŁKA PIŁSUDSKIEGO.

Ostra walka ze szmuglem alkoholu w Ameryce Rewizja w polskim domu narodowym. — Jak dyplomacja chce się ustrzec przed konfiskatą alkoholu?

NEW YORK, 28 marca.
(Agencja Telegraficzna „Express”)
Nowe władze administracyjne Stanów Zjednoczonych rozpoczęły energiczną akcję zwalczania wzrastającego z każdym dniem szmuglu alkoholu. W dniu wczorajszym wszyscy podróżni przybywający z Florydy do Nowego Jorku zostali poddani rewizji. Skonfiskowano tysiąc butelek alkoholu. Wszyscy nieprawni posiadacze zostali skazani na grzywnę po 5 dolarów za butelkę. Nad-

to w godzinach nocnych dokonano rewizji w restauracjach nocnych, przy czym wykryto większą ilość alkoholu. Restauracjom tym grozi odebranie koncesji, wielkie grzywny oraz zamknięcie przynajmniej na rok.

NEW YORK, 28 marca.
Agencja Telegraficzna „Express”
W polskim domu narodowym podczas rewizji przeprowadzonej przez agentów prohibicyjnych znaleziono alko-

hol. Prawdopodobnie lokal zostanie zamknięty. Przez zamknięcie lokalu tego polonia amerykańska ponosi wielką stratę, bowiem w domu narodowym zbierała się cała Polonia.

20 milionów dolarów dla rolnictwa Finalizacja rokowań pożyczkowych w Paryżu.

Warszawski korespondent „Republiki” (B) telefonuje:
Trwające od dłuższego czasu w Paryżu rokowania przedstawicieli rządu polskiego i delegatów poszczególnych ziemskich towarzystw kredytowych z grupą banków zagranicznych w sprawie długoterminowych kredytów dla rolnictwa i utworzonego w tym celu „Centralnego Banku Ziemińskiego”, zostały zakończone wynikiem pomyślnym.
Wicedyrektor departamentu obrotu pieniężnego ministerstwa skarbu p. Wi-

told Broniewski powrócił wczoraj do Warszawy i złożył sprawozdanie, z którego wynika, że grupa banków francuskich i angielskich opartych na kapitałach amerykańskich zgodziła się na udzielenie rolnictwu polskiemu kredytów w wysokości 20 milj. dolarów w drodze objęcia listów zastawnych „Centralnego Banku Ziemińskiego” opiewającego na tę wartość. Kredyty mogą być uruchomione jeszcze wiosną roku bieżącego i stanowią dla rolnictwa polskiego niestychanie doniosłą zdobycz.

Litwinów przyjeżdżają do Warszawy.

Berlin, 28 marca.
Prasa donosi, że Litwinów po zamierzonej wizycie w Warszawie uda się do Berlina w celu omówienia sprawy pchnięcia z miejsca rokowań handlo-

wych niemiecko-sowieckich, które utknęły wobec odmownego stanowiska Niemiec w sprawie kredytów dla Sowie-
tów.

Świąteczny (Wielkanocny)

numer „Republiki”

ukaze się

jutro w sobotę

w znacznie zwiększonej objętości.

Uniwersytet w Smoleńsku zamknięty

x powodu ekscesów antyżydowskich.

Ryga, 28 marca.
Z Moskwy donoszą, że komisarjat oświaty zamknął uniwersytet w Smoleńsku zwolniewszy z posad wszystkich profesorów, którzy zostali pozbawieni prawa wykładania w sowieckich uczelniach. Przyczyną zamknięcia uniwersytetu są ekscesy antysemickie studentów, którzy systematycznie znęcali się nad studentami żydami i ogłosili ogólny bojkot żydów. Oprócz tego młodzież uniwersytecka wydawała pismo o treści wybitnie antysemickiej.

Strejk robotników metalowych w Austrii.

Wiedeń, 28 marca.
Wczoraj rozpoczął się strejk generalny austriackich robotników przemysłu metalowego. Strejk ten dotknie ciężko austriackie życie gospodarcze. Do konfliktu doszło z powodu stanowiska, jakie zajęli przemysłowcy wobec żądania robotników o zapłacenie zarobków podczas świąt.

Awanse w wojsku

Warszawski korespondent „Republiki” (B) telefonuje:
W sobotę, dnia 30 b. m. ukazać się ma nowy dziennik personalny M. S. Wojsk. zawierający wielką listę kapitanów awansowanych na majorów.

„Księżniczka Anastazja żyje“

twierdzi b. rotmistrz rosyjski

Berlin, 28 marca.

Rosyjski rotmistrz Feliks Dassel w specjalnej broszurze pod tytułem: „Księżniczka Anastazja żyje!“ twierdzi, że pozostała przy życiu księżniczka Anastazja przebywa obecnie w Stanach Zjednoczonych pod nazwiskiem Mrs. Leeds.

Jest ona obecnie ciężko chora a jedynym jej pragnieniem jest pozostać w ukryciu.

Aresztowany hr. Stolberg ordynatem.

Bytom, 28 marca.

Dochodzenia w sprawie zamordowania hr. Stolberg-Wernigerode wykazały, że w sprawę zamieszana jest również siostra aresztowanego hr. Krystyna, hrabianka Antonina.

Wczoraj po południu na wniosek prokuratora hr. Antoninę aresztowano.

Tymczasem zebranie rodzinne ogłosiło, że ordynatem na Janowicach jest najstarszy syn zamordowanego hrabiego, aresztowany hr. Krystyn.

Stresemann wraca do Niemiec.

Berlin, 28 marca.

Polska Agencja Telegraficzna

Minister spraw zagranicznych dr. Stresemann wyjechał dziś po dwutygodniowym pobycie z Rivieri i powraca do Niemiec, gdzie spędzi święta w jednym z uzdrowisk południowo-niemieckich.

Po świętach min. Stresemann powróci do Berlina i obejmie urzędowanie.

Sowiety koncentrują wojska

na granicy Afganistanu

Wiedeń, 28 marca.

Polska Agencja Telegraficzna

Dzienniki wiedeńskie donoszą z Londynu za „Daily Telegraph“, która podaje z Peshawaru, że sowiety koncentrują wojska na północnej granicy Afganistanu.

Aby zataić ruchy wojsk, władze sowieckie zakazały przekraczania granicy sowiecko-afgańskiej.

12 nowych statków handlowych kupują Sowiety.

Moskwa 28 marca.

Rząd sowiecki postanowił zakupić 12 nowych statków handlowych. Pięć z nich będzie przeznaczonych specjalnie do przewożenia ropy i produktów naftowych z Batum do Odessy i dalej do Turcji, Grecji, Egiptu, Italii, Francji, Hiszpanii i brzegów północno-afrykańskich.

Część statków zamówiono w Anglii, część w Niemczech i St. Zjednoczonych. Pierwsza rata spłaty należności za statki wyniesie 16 milionów rubli.

Sowiecka misja handlowa w Szwajcarii.

Genewa, 28 marca.

Rząd sowiecki postanowił otworzyć delegaturę handlową w Szwajcarii. W tym celu przyjechał do Berna szef wydziału eksportowego paryskiej misji handlowej Kessler, który ma się zająć zorganizowaniem nowej placówki.

Syn Cziczierina

zwycięzca w zawodach sportowych Cambridge-Oxford.

Na zawodach sportowych uniwersytetów angielskich Cambridge-Oxford, zwycięzca w biegu był Cziczierin, syn komisarza sowieckiego.

Wiadomość powyższa wywołała sensację w prasie angielskiej, która dziwi się, dlaczego syn proletariackiego ministra wychowuje się wśród arystokratów i burżuazji.

Szereg dzienników zapowiada sensacyjne rewelacje w tej sprawie. Podobno Cziczierin młodszy udzielił wywiadu dziennikarzom angielskim, prosząc o ogłoszenie go na pewnym terminie.

Wylew Wisły

Szereg zalanych wsi w powiecie sochaczewskim.

WARSZAWA, 28 marca.

Miedzy Zakroczymiem a Czerwińskiem utworzył się zator na przestrzeni 14—15 km. Dzięki całodziennym usiłowaniom i pomocy saperów udało się usunąć zator na przestrzeni 7 km.

Dalsze prace nad usunięciem tego zatoru są w toku, przyczem od jutra spodziewane jest całkowite usunięcie zatoru.

Dziś Wisła od Gniewniewic Starych

(powiat sochaczewski) do Kromiowa płynie po lądzie, równoległe do koryta rzeki, wpadając dopiero w swe dawne łozysko pod Kromiowem.

W powiecie sochaczewskim zalane są wsie: Mała Wieś, Stanisławów, Michałów, Włków Nowy, Gać, Leoncin i Kromiowo. Z niektórych tych miejscowości mieszkańcy są ewakuowani, z pozostałych zaś będą ewakuowani w razie powstania tam niebezpieczeństwa.

Pensja dla wdowy i wnuków po marszałku Fochu

Ambasador Chłapowski kroczył na pogrzebie obok ks. Walji.

PARYŻ, 28 marca.

(Polska Agencja Telegraficzna)

Senat uchwalił 282 głosami przeciwko 6 projekt ustawy, przyznającej wdowie po marszałku Fochu dodatek do pensji rocznej w wysokości 100 tysięcy franków.

PARYŻ, 28 marca.

(Polska Agencja Telegraficzna)

Członkowie polskiej delegacji parlamentarnej na pogrzeb marszałka Focha odwiedzali wczoraj i dzisiaj izbę deputowanych, gdzie konferowali z członkami grupy parlamentarnej francusko-polskiej.

Paryż, 28 marca.

Na pogrzebie marszałka Focha w orszaku żałobnym ze strony Polski brały udział liczne osobistości. Przed trumną marszałka mjr. Iliński, zastępca attaché wojskowego, niósł srebrną buławę marszałka Polski, obok trumny w grupie marszałków francuskich, angielskich, i włoskiego szedł gen. Romer.

Wśród przedstawicieli państw, obok księcia Walji, kroczył ambasador Chłapowski, jako osobisty przedstawiciel Prezydenta Mościckiego. Dalej w gronie członków korpusu dyplomatycznego szli członkowie ambasady polskiej, konsul generalny Poznański, za przedstawicielami rządu w grupie wybitnych cudzoziemców znajdował się Paderewski. Wraz z członkami parlamentu szła polska delegacja parlamentarna, złożona z senatorów Lubomirskiego i Motza oraz posłów Czetyrtyńskiego, Debbskiego, Grałińskiego, Polakiewicza. Dalej postępowała delegacja m. Warszawy z prezydentem Słomińskim na czele, potem grupa 20 oficerów polskich różnych rodzajów broni, zarząd byłych wojskowych ochotników polskich we Francji, których sztandar niesiono oddzielnie wraz ze sztandarami wszystkich państw sojuszniczych, wreszcie delegacja Sokołów polskich północnej Francji ze sztandarem.

Odszkodowania dla optantów polskich w Rumunii.

Rekowania posła polskiego w Bukareszcie z rządem rumuńskim.

Bukareszt, 28 marca.

(Polska Agencja Telegraficzna)

W rumuńskim ministerstwie spraw zagranicznych odbyła się konferencja w sprawie odszkodowania dla polskich optantów. W posiedzeniu tem brali udział ze strony rumuńskiej generalny sekre-

tarz rumuńskiego ministerstwa spraw zagranicznych p. Gafencu i generalny dyrektor rumuńskiej kasy wywłaszczeniowej p. Naste, ze strony polskiej zaś poseł polski w Bukareszcie p. Szembek oraz zastępca naczelnika wydziału wscho- dniego M. S. Z. p. Raczyński.

Budżet Niemiec jest zbyt wysoki.

Socjaliści i demokraci chcą skreślić z wydatków 180 milionów marek

Berlin, 28 marca.

Polska Agencja Telegraficzna

Jak donosi „Deutsche Allgemeine Zeitung“ odbywały się w ciągu dnia wczorajszego konferencje pomiędzy specjalistami finansowymi frakcyj socjalistycznej, demokratycznej i centrowej. Narady te miały na celu sformułowanie nowego programu oszczędnościowego. W toku wczorajszej dyskusji przedstawiciele wszystkich tych trzech stronnictw mieli dojść do porozumienia w sprawie skreślenia 180 milj. z dotychczasowego budżetu. W tem 40 milj. ma być skreślonych z budżetu komunikacji, a 25 milj. z budżetu wojskowego. Pozatem stawka podatku tytoniowego ma być podwyższona o 70 milj. „Deutsche Allg. Ztg.“ wzywa niemiecką partię ludową by przyłączyła się do tych rokowań oświadczając, że jeszcze nie jest zapóźno. „Deut-

sche Allg. Ztg.“ podkreśla, że nie wierzy ażeby postawienie partii ludowej przed faktem dokonany mógł się udać, że jednakże z drugiej strony uważa, iż obowiązkiem partii jest wyczerpanie wszelkich możliwości, mogących doprowadzić do rozwiązania kryzysu, w którym się Niemcy obecnie znajdują.

Prezydent Hoover jest pochodzenia niemieckiego

Nowy Jork, 28 marca.

Dziś historycy amerykańscy ogłosili w prasie wyniki badania historycznego pochodzenia prezydenta Hoovera. Według tych wyników, Hoover jest pochodzenia niemieckiego i pochodzi w prostej linii od emigranta niemieckiego Andrzeja Hoovera, który przybył do Ameryki w roku 1740 z Baden-Baden.

Litwinow jedzie do Genewy na przedwstępnej konferencji rozbrojeniowej.

Genewa, 28 marca.

Agencja Telegraficzna „Express“.

Sekretarz generalny Ligi narodów otrzymał wykaz imienny członków delegacji na konferencję rozbrojeniową, której obrady rozpoczną się 15 kwietnia r. b. Delegacja rosyjska składać się będzie z 11 osób. Kierownikiem delegacji będzie Litwinow, który przyjedzie do Genewy w towarzystwie komisarza oświaty Lunaczarskiego. Jako rzeczoznawcy przybędą do Genewy członkowie Narkomindiełu Borys oraz profesor Grigorjew.

Czy okupacja Zagłębia Ruhry będzie zniesiona?

Paryż, 28 marca.

(Agencja Telegraficzna „Express“)

„Le Matin“ pisze, iż Owen Jung zwrócił się w drugim swym memorandum do dr. Schachta z prośbą o rozważenie, w czasie ferii Wielkanocnych, niezwykłych trudności, na jakie narażone byłyby Niemcy, w razie ostatecznego niepowodzenia konferencji rzeczoznawców. „Petit Parisien“ uważa, iż dr. Schacht zastanowi się głęboko, zanim przyjmie na siebie odpowiedzialność za niepowodzenie konferencji, któreby pociągnęło za sobą utrzymanie okupacji, ponadto zaś szereg posunięć ekonomicznych i finansowych w stosunku do Niemiec, wreszcie pozostawienie nienaruszonym planu Davesa.

Chamberlain spędzi święta we Florencji.

Londyn, 28 marca.

Polska Agencja Telegraficzna

Chamberlain w towarzystwie swojej małżonki i syna odjechał do Florencji, gdzie spędzi święta Wielkiejnocy u swej córki, przebywającej tam na studjach.

Wojna domowa w Chinach rozgorzała na nowo.

Londyn, 28 marca.

Donoszą z Szanghaju, że generał Czang - Kaj - Szek kazał rozstrzelać gubernatora Kantonu generała Li - Czi - Sum, który podjął się pośrednictwa pomiędzy rządem nankińskim o zbuntowane prowincjami. Fakt ten wywołał wielkie oburzenie. Ogólnie przypuszcza się, że sytuacja znacznie się zaostrzy i że wojna domowa jest nieunikniona.

— Podkomitet komisji do spraw komunikacji i tranzytu Ligi narodów, który ma za zadanie przestudowanie stanu komunikacji pomiędzy Polską a Litwą, wyłonił dwie podkomisje, mające zająć się uzupełnieniem materiału dokumentarnego.

— Bawiący w Warszawie wojewoda łódzki p. Jaszczolt odbył wczoraj konferencje w sprawach rolnych i leśnych województwa łódzkiego z ministrem rolnictwa p. Niezabytowskim.

CASINO

Sto pikantnych qui-pro-quo, amerykańskich awantur w erotyczno-kryminalnej komedji

ZABAWA W MIŁOŚĆ

w roli głównej bohater walców wiedeńskich

Harry Liedtke

oraz jego ostatnia miłość — urocza

Hilda Rosch

Następny program.

NOWY TYP CYWILIZACJI.

„Co osiągnęliśmy w ciągu naszej wy-
teżonej pracy? Czem może się Italia po-
chwalić przed światem po regeneracji
moralnej, materialnej i politycznej, jakiej
dokonał faszyzm?”

Odgłos tych zdań odbił się o mury i
kopułę teatru municypalnego w Rzymie,
wibrował wśród tysięcy ludzi, którzy
przybyli, by wysłuchać wielkiej mowy
Musoliniego. W mowie swej, rekapitu-
lującej działalność rządów faszystowskich
zarysował jednocześnie szef rządu pro-
gram polityki zagranicznej Italii w zwią-
zku z podpisaniem umowy Laterańskiej i
dokonanem pogodzeniem się między
Watykanem a Kwirynałem.

A oto jak określa wódz faszyzmu
formę i treść swego dzieła:

„Realizujemy nowy typ cywilizacji,
której zadaniem jest wytworzenie har-
monii między postępem a wiarą, między
maszyną a duchem. Cywilizacja, którą
tworzymy musi być syntezą myśli, idei
i zdobywcy ostatnich dwóch stuleci”

W tych kilku zdaniach, tak bardzo
odbiegających od typu swych mów po-
przednich, zawarł Duce kwintesencję no-
wej orientacji politycznej nazwaną przez
jednocześnie rozwinął do ostatnich kon-
sekwencji ideje doktryny faszystowskiej
w sensie i kierunku społecznym.

Po pewnych wahaniach początko-
wych w swej polityce wewnętrznej w
pierwszym okresie, „romantycznym”
faszyzmu przeszedł Mussolini otwarcie,
poczynając od polityki szkolnej, do wią-
zania w tezy faszystowskiego ustroju
i systemu rządów czynnika spirytualis-
tycznego w postaci religii i jej korelaty-
wów społecznych, oraz politycznych.
Już wtedy, lat temu dwa gdy jeszcze nie
było możliwości ugody między Waty-
kanem a Kwirynałem, podkreślał Musso-
lini wyraźnie rolę *chrześcijańskiego la-
tynizmu*, którego promotorem i odno-
wicielem miała być Italia faszystowska.
I ideę tę przeciwstawił dobitnie ideolo-
gii laicyzmu drugiego wielkiego ośrodka
latynizmu — Francji.

Więcej było w tej koncepcji polity-
cznej, niż społecznej i duchowej. Więcej
wchodziły tu w grę względy wyzyska-
nia dla Italii wpływów katolicyzmu na
arenie międzynarodowej, niż o użytko-
wania jego zasad i doktryn dla cemento-
wania ustroju faszystowskiego.

Budując nową Italję, uparł się bo-
wiem Mussolini, nie tylko na dyktaturze
swej partii, lecz przystosował dla swych
celów syndykalizm, odjąwszy mu jego
składniki rewolucyjne. Nie biorąc nic z
zasad encykliki papieża Leona XIII „De
rerum novarum”, nie przejmując nic z
wskazówek twórcy chrześcijańskiej de-
mokraty, były socjalista i rewolucjoni-
sta przetworzył ad usum faszyzmu teo-
rię walki klas w teorię równowagi klas,
opierając ją na rusztowaniu związków i
federacji zawodowych, w ramach które-
rych zmieszczyć się lub zmieścić się miały
wszystkie interesy posiadających i pra-
cujących, producentów i konsumentów.

Były socjalista wysunął na pierwszy
plan *reprezentację interesów ekonomicz-
nych* w swej budowie społecznej i prze-
sunął punkt ciężkości w życiu wewnętr-
nym z polityki na ekonomikę. Politykę
odjął narodowi i parlamentowi, przekła-
dając jej „blaski i nędze” na barki swo-
je i swej partii.

Teraz, gdy po zawarciu paktu Late-
rańskiego, u szczytu swej potęgi i powo-
dzeń, sławił spokój i rozwój, jaki fa-
szyzm dał Italji, gdy wychwalał „nowy
typ cywilizacji”, jaki tworzą jego rządy,
nie podkreślił, zostawił w cieniu je-
den szczegół, ten mianowicie: iż równo-

waga społeczna w Italji obecnej może
być tyleż wynikiem faszyzmu co, albo
i więcej, rezultatem ekonomicznego prze-
obrażenia się kraju, jego industrializacji,
kapitalizacji. A w tem stadium, póki siły
narastają, póki szale interesów grupo-
wych, klasowych nie uginają się jeszcze
zbyt — równowaga czy harmonja
społeczna mogą być utrzymywane tak
siłą dyktatury, jak ocementowaniem or-
ganizacji związkowych. Więc „nowa
cywilizacja” i „harmonja między ma-
szyną a duchem”, przeciwstawione
tak wyraźnie wszystkim innym koncep-
cjom, doktrynom społecznym, wysunie-
te przeciw materializmowi anglosasów i
jankesów, jak i przeciw laicyzmowi
Francuzów — mają być w oczach znie-
czonego świata powojennego triumfem
niełada. Mają być magnesem dla wszy-
stkich ludów lacińskich. O ile — prze-
trwają próbę czasu, próbę sił na włas-
nym terenie.

A narazie — Victoria! I z charakte-
ryzującą jego siłę gładkością Mussolini,
sprzymierzeniec Watykanu, wysuwa da-
lej w swej mowie uniwersalizm katolicy-
zmu, którego kolebką jest Italia, dając
delikatnie do zrozumienia, iż uniwersa-
lizmu tego chętnym zostanie obrońcą
poza granicami Italji. Pozostawiając na
uboczu, w poczuciu siły, dawne „mocne”
frazesy — Duce zapewnia świat o poko-
jowych dążeniach faszyzmu. „Italia, mó-
wi, zbroi się tylko w granicach swych
potrzeb bezpieczeństwa. Pragniemy żyć

w pokoju ze wszystkimi, a zwłaszcza z
naszymi sąsiadami”.

Brzmi to zupełnie podobnie, jak
wszystkie mowy w zbrojących się pań-
stwach. I pomimo „nowego” typu cywili-
zacji znajduje u sąsiadów stereotypowe
od „dwóch stuleci” echo: 14 marca r. b.
senat i parlament francuski uchwały —
ze względu na zbrojenia włoskie na mo-
rze i dla bezpieczeństwa (również) wy-
brzeży — wybudować kilka nowych o-
krętów wojennych dla floty śródziemno-
morskiej. W odpowiedzi zaś na pakt La-
terański i argumenty Duce o zgodności
uniwersalizmu Watykanu z interesami
Italji rząd p. Poincare przeorsował w
parlamencie przeciw głosom radyka-
łów uchwałę o uznaniu i popieraniu za-
konów i misji francuskich w... Kolonjach
Tak dobrze zrozumiał p. Poincare sens
i intencje pokojowej mowy Mussoliniego.

Ze nie zawsze zresztą forma mowy
przesądza jej treść, świadczą o tem re-
welicje dziennikarza amerykańskiego,
Ducana Wolcott, o *zbrojeniach... Alba-
nii*, która otrzymała w ciągu 18 miesię-
cy z Włoch 300,000 karabinów, do 12,000
karabinów maszynowych, 400 aut cięża-
rowych, tanki bojowe i amunicję. A Al-
banja liczy sobie 850,000 ludności obo-
ga płci i jest bramą wypadową do Jugo-
sławji.

Ze często też każdy sukces przyno-
si ze sobą trochę goryczy, dowiedzieć się
mógł Duce a posteriori, czytając w ka-

tolickim „Echo de Paris” wywody Per-
tinaxa na temat polityki Watykanu.

Pisze więc Pertinax: „Kościół nie po-
żąda ani protekcji, ani interwencji
państw. Kościół jest ponad państwami i
partjami. Z punktu widzenia tej polityki
pakt Laterański nie jest wypadkiem.
Znajduje on sobie miejsce w ogólnej re-
wizji pojęć i koncepcji polityki Kościoła,
zapoczątkowanych przez Benedykta
XV. W obliczu tej syntezy, w jej ra-
mach incydentem jest — faszyzm”.

Billet doux nie pozbawiony, trzeba
to przyznać, sporej dozy racji, choć wy-
stylizowany przez publicystę francus-
kiego.

Tymczasem w dziesięcioletnią rocz-
nicę powstania faszyzmu odbyły się wy-
bory do parlamentu italskiego. *Cztery-
stu murowanych posłów z mianowania
przeszło bez trudu*. A w akcji propagan-
dowej brała udział oficjalnie „Azione
Cattolica” pod przewodnictwem sekre-
tarza stanu, monsignore Piccardo. „A-
zione” wydała odezwę do ludności, z któ-
rej przypomina katolikom, iż winni zło-
żyć swe głosy do urny, aby się przy-
czynić do ratyfikacji paktu Laterańskiego
przez nową Izbę.

Czy „nowy typ cywilizacji” na pół-
wyspie Italskim jest tylko „incydentem”
jak sądzi Pertinax, czy też trwałym
czynnikiem — o tem zadecydują siły
dziejowe, gdy przyjdą do głosu.

W. P.

Szaleństwa pruskiego szowinizmu Patriota może się ożenić tylko z rudowłosą i niebieskooką kobietą.

Berlin, w marcu 1929.

Cała prasa berlińska przepełniona
jest obecnie artykułami na temat niefor-
tunnego występu przywódcy partji nie-
miecko - narodowej Hugenberg, który,
jak wiadomo, powodowany ponoś tylko
troską o dobro Niemiec przedstawił repu-
blikę niemiecką w Ameryce jako niezdol-
ną do ponoszenia ciężarów wojennych
reparacji i — wedle jego własnych słów
— jako niezastępującą na kredyt u kapi-
talistów amerykańskich. W istocie powo-
dowany był p. Hugenberg interesami par-
tyjnymi, pragnąc wzmocnić łatwowiernej
Ameryce, że tylko pod rządami jego i je-
go partji będą Niemcy godne zaufania
finansistów dolarowych.

Nietylko pisma lewicowe, ale nawet
prasa zbliżona do Hugenberg, np.
„Deutsche Allgemeine Zeitung” potępia
jego wystąpienie, nazywając tego nieob-
liczalnego polityka „enfant terrible” Nie-
miec i przyrównując go do osławionego
Ludendorffa.

Fakt ten znany już z telegramów war-
to sobie raz jeszcze uprzytomnić wobec
nieprawdopodobnie brzmiącej, a jednak
niewątpliwie wiarogodnej wiadomości,
którą „Welt am Abend” podaje z Króle-
wca o działalności tamtejszych zwią-
zków nacjonalistycznych. Dlatego cytowa-
łem raz jeszcze Hugenberg i Luden-
dorffa: wszak również wystąpienia tych
mężów stanu spotykały się często z po-
wodu ich wręcz nierealnej fantastyczno-
ści z niewiarą ogółu! A jednak wszyst-
kie pozornie z palca wyssane szczegóły

ich listów czy przemówień znajdowały
wkrótce potwierdzenie! Żadna utopia nie
jest bowiem, zdaje się zbyt nierealna,
żadna fantazja zbyt dziecinna, by nie zna-
leżć gorących popleczników wśród na-
cjonalistów niemieckich, skoro idzie o
„dobro rasy”. (To jest wszak stałe motto
Ludendorffa).

Mam nadzieję, że po tym wstępie nikt
z czytelników nie wzruszy ramionami z
nieodwierzaniem i nie położy dzisiejszej
wiadomości na karb taniej chęci sensacji.

Oto od pewnego czasu działają na te-
renie Prus wschodnich związki niemiecko
- nacjonalistyczne, których program,
owiany jeszcze tajemnicą, częściowo do-
szedł do wiadomości ogółu. Zwykle do-
brze poinformowana „Welt am Abend”
cytuje trzy związki: „Związek dla rato-
wania Niemiec”, „Związek niemieckie-
go zwiączęstwa” i *naczelną, wspólną or-
ganizację „Związek Dobrych”*.

Do tych trzech związków przyjmuje
się jedynie członków partji nacjonalisty-
cznych, surowo zakonspirowanych, któ-
rych bezwzględna dyskrekcja nie ulega za-
dnej wątpliwości.

„Związek Dobrych” dąży do wskrze-
szenia starogermańskiego kultu religijne-
go. Wypowiada się on za adoracją Wo-
tana, odrzucając chrześcijaństwo, jako
nie — niemiecki „wymysł”.

Kto pamięta przemowy Ludendorffa,
nawołującego już oddawna do „powrotu
do Walhalli”, dla tego wiadomość ta nie
będzie czemś nowym. Nieoczekiwane
jest tylko to, że siebą tego niepoczytał.

Układ chińsko-japoński Japończycy wycofują swe wojska z Szantungu.

Tokio, 28 marca.

(Polska Agencja Telegraficzna)

Natychmiast po otrzymaniu oficjalne-
go sprawozdania o układzie chińsko-ja-
pońskim w sprawie zlikwidowania
zajść w Tsi-Nan-Fu, podpisanym w dniu
dzisiejszym w Nankinie przez ministra
japońskiego w Chinach Yosizawa oraz
ministra spraw zagranicznych Chin.

Wanga, japoński sztab generalny wysłał
depeszę do dowódcy garnizonu japoń-
skiego w Szantungu, ażeby rozpoczął
przygotowania do całkowitej ewakuacji
wojsk japońskich. Prawdopodobnie pier-
wsze oddziały wojsk japońskich zostaną
załadowane na okręty w Tsing-Tso z
początkiem maja, reszta wojska będzie
ewakuowana w ostatnich dniach maja.

nego apostoła pogaństwa wyda tak rych-
ły i bujny plan.

Z przyczyn czystości rasowej wolno
członkom wspomnianych związków *poj-
mować za żony tylko złotowłose i nie-
bieskookie kobiety*. Dla poprawy i pom-
nożenia rasy pozwalają statuty, by każ-
dy „Germanin” *pojmował więcej niż jed-
ną żonę, „nie kładąc tamy dobroczynno-
ści”* — oczywiście, ze względu na istnie-
jące „nie — niemieckie” przepisy praw-
ne tylko w formie wolnych związków.
Naturalnie i te nielegalne „żony z patry-
otyzmu” muszą się wykazać cechami ra-
sowemi: *rudo — blond włosami i niebies-
kiemi oczyma*.

Mimo iż te wymagania związku mają
wszelkie cechy szaleństwa, lub cynicznej
groteski, posiadają wszystkie trzy organi-
zacje licznych członków. Rekrutują się
oni przeważnie z pośród wyższych urzę-
dników Prus Wschodnich i ludzie z aka-
demickim wykształceniem. Wkładka
członkowska jest stosunkowo niezmiernie
wysoka, wynosi bowiem pięć procent
dochodu. W ten sposób są związki w sta-
nie rozwinąć należyta propagandę dla
swych ideałów.

Oficjalnie dążą związki do bezgrani-
cznego nacjonalizmu, wzywając do bez-
względnej i nieprzebierającej w środ-
kach walki przeciw Polsce. Kierownicy
„Związku Dobrych” zapytani wręcz
przez informatora „Welt am Abend” o
cele propagowanego przez nich wielo-
żeństwa, oświadczyli, że stanowią ma-
o no konieczną obronę przed zalewem pol-
skości. Poważną stroną całej tej afery są
plany wywrotowe, które — zdaniem
„Welt am Abend” — mogą być wysoce
niebezpieczne.

Szczęśliwa Germanjo! Jak niewymyśl-
ne a miłe sposoby ratowania Cię mają
wierni Twoi synowie: *poprostu bierze
się kilka żon, a o skutki troszczyć się bę-
dą związki z owych pięcioprocentowych
składek*.

A trawestując tytuł znanej powieści
amerykańskiej rzecz można: „Germanie
wolą blondynki...”

Jak smutno, że podobne rzeczy musi
się w XX wieku brać poważnie!...

J. M.

W walce z rakiem

Ze zjazdu przeciwrakowego w Warszawie.

W dniach 23 i 24 b. m. odbył się w Warszawie 2-gi polski zjazd przeciwrakowy. Otwarcia dopełnił w obecności p. Prezydentowej Mościckiej b. minister zdrowia dr. Chodźko. Za stołem prezydjalnym zasiadli: prof. Ciechanowski z Krakowa, prof. Wrzosek z Poznania, dr. Pełczar z Krakowa, prof. Eiger z Wilna, dr. Marzyński z Łodzi i doc. Czarnecki z Wilna. W imieniu rządu powitał zjazd dyr. dr. Piestrzyński, imieniem komisariatu rządu m. Warszawy dr. Eberhard, imieniem Tow. Hygienicznego dr. Dąbrowski. Poza tem wygłoszono powitania od Izby lekarskiej warszawskiej, uniwers. Jagiellońskiego, uniwers. wileńskiego, uniwers. warszawskiego i warsz. Tow. lekarskiego.

Pierwszy dzień rozpraw poświęcono stronie społecznej zagadnienia raka.

Referaty wygłosili: doc. Sterling-Okuniewski o działalności polskiego komitetu do zwalczania raka w Warszawie, prof. Krystalowicz o budowie Instytutu Radowego im. Marii Skłodowskiej-Curie, dr. Marzyński o działalności instytucji przeciwrakowych w Łodzi, doc. Grudziński o roli oddziałów szpitalnych radiologicznych w walce z rakiem i dr. Wejnert o organizacji przytułków dla nieuleczalnych chorych na raka.

W drugim dniu zjazdu wygłosili referaty: prof. Czyżewicz o leczeniu nowotworów złośliwych radem, prof. Eiger o wpływie układu nerwowego mimowolnego na powstawanie nowotworów, doc. Hirszteld o własnościach serologicznych tkanek normalnych i rakowych oraz zwołano przychodnię polskiego komitetu do zwalczania raka, budujący się Instytut Radowy im. Marii Skłodowskiej-Curie i nowotworzony przytułek dla nieuleczalnych chorych na raka przy szpitalu św. Łazarza.

W zjeździe uczestniczyło przeszło 300 osób lekarzy i działaczy społecznych ze wszystkich stron kraju, co dowodzi, że zainteresowanie walce z rakiem wybitnie wzrasta w Polsce. Referaty ujawniają że w kraju są prowadzone poważne badania naukowe nad istotą raka. Wzrasta również silne zrozumienie społecznej strony walki z rakiem, tej strasznej plagi ludzkości.

Na zjeździe kilkakrotnie wyrażono uznanie dla działalności łódzkiej organizacji przeciwrakowej „Łódzkiego Tow. Zwalczania Raka” i podniesiono fakt, że jedynie Łódź posiada rad, ten potężny środek leczniczy, który zdobywa dzięki ofiarności społeczeństwa łódzkiego.

Polonia Restituta.

Dziś, dnia 29 b. m. o godz. 10-ej w sali konferencyjnej Urzędu wojewódzkiego zostaną udekorowani przez pana wojewodę Jaszczolta orderami „Polonia Restituta” następujący panowie:

T. Czerlunczakiewicz, dyrektor Banku Polskiego w Łodzi,

A. Piątkowski, ziemianin z powiatu kaliskiego,

Ks. prałat L. Zajaczkowski z Warty, St. Groblewski, sekretarz magistratu w Konstantynowie,

T. Szaniawski, burmistrz w Zduńskiej Woli,

Dr. B. Fichna z Łodzi,

J. Świercz, burmistrz w Zgierzu,

T. Szymański, notariusz w Turku, Inż. W. Wojewódzki z Łodzi i

Dr. A. Tomaszewski, prezes izby lekarskiej w Łodzi.

Z ŻAŁOBNEJ KARTY.

W dniu 26 b. m. zmarł znany obywatel naszego miasta b. p. Natan Sendowski, w wieku lat 70.

Zmarły był znany ze swej pracy na arenie społecznej i filantropijnej; był jednym z założycieli T-wa Linas Hacholim, pracując w instytucji tej przez szereg lat i gorliwej pracy Jego zawdzięcza instytucja ta swój rozkwit. Był również członkiem zarządu całego szeregu instytucji dobroczynnych i wogóle znajdował się wszędzie tam, gdzie pomoc bliźnim okazywała się potrzebna.

Wychowawczyni naszej, Pani Dr. Zofji Holcbergerowej z powodu śmierci

Jej Ojca

wyrażamy głębokie współczucie

Klasa VIII.

Gimnazjum Jaszufskiej-Zeligmanowej.

Zakwestjonowanie majątku m. Łodzi. Adw. Kobylński bada przedłożone mu materiały.

Wielkie poruszenie wywołała w swoim czasie wiadomość o zakwestjonowaniu majątku m. Łodzi, przez kilkudziesięciu obywateli naszego miasta.

Na podstawie szeregu dokumentów, obywatele ci zgłosili pretensje do placu Hallera, terytorji kolejowych, zajmowanych przez kolej kaliską, boiska sportowego, parku Poniatowskiego części Karolewa, terytorji na Polesiu Konstantynowskim oraz obszarów gruntu od końca Zachodniej i Wólczafskiej, aż po t. zw. granice kapitulne, znajdujące się pod Brusem.

Po walnym zebraniu wszystkich zainteresowanych obywateli i po zebraniu odpowiednich dokumentów, zwrócono się do adw. Kobylńskiego, przekazując mu prowadzenie procesu przeciwko gminie Łódź.

Jak się obecnie dowiadujemy, mec. Kobylński gromadzi wszystkie, niezbędne do prowadzenia sprawy dokumenty. W razie, gdyby dowody okazały się wystarczające, mec. Kobylński podejmie się wytoczenia sprawy, w przeciwnym wypadku — odmówi. Kwestja ta rozstrzygnie się w najbliższych dniach. i.

Właściciele nieruchomości protestują przeciw nowym podatkom, uchwalonym przez radę miejską.

Jak się dowiadujemy, niezależnie od rezolucji powziętych na onegdajszym wiecu właścicieli nieruchomości i przesłanych władzom centralnym, we wtorek przyszłego tygodnia wyjeżdża do Warszawy delegacja stowarzyszenia właścicieli nieruchomości w Łodzi celem osobistej interwencji w ministerstwie w sprawie nowych podatków. Delegacja wskaże pp. ministrom skarbu i spraw wewnętrznych, że nałożenie na nich tak znacznych podatków przyprawia ich nie ma o ruinę albowiem pochłania wszelkie dochody jakie właściciele domów ze swych nieruchomości uzyskują.

Jeśli doliczyć do tego koszty, niezbędne, jak ciągle remonty i utrzymania domów — właściciele nieruchomości nie

będą mieli absolutnie żadnych dochodów z kapitału unieruchomionego w ich posesjach, co spowoduje w następstwie zupełny zanik inicjatywy prywatnej w dziedzinie budownictwa.

Nadto delegacja wskaże że 100 proc. podatek na rzecz budowy kanalizacji jest uchwalony nieprawnie, albowiem odnośny artykuł ustawy przewiduje, że miasto ma prawo pobierać na cele inwestycyjne 50 proc. dodatek do państwowego podatku od nieruchomości. Po uchwaleniu zaś nowego podatku przez radę miejską obywatele miejscy obciążeni będą 200 proc. dodatkami do podatku na cele inwestycyjne. W konkluzji właściciele nieruchomości proszą o anulowanie uchwały rady miejskiej. i.

Nie znęcaj się nad zwierzętami! Okrucieństwo ludzkie będzie surowo karane

Jak się dowiadujemy, w dniu 15-ym kwietnia b. r. wchodził w życie rozporządzenie Prezydenta Rzplitej „O ochronie zwierząt”. W myśl tego rozporządzenia wzbronione będzie jakiegokolwiek znęcania się nad zwierzętami.

Rozporządzenie zabrania używania do pracy zwierząt chorych, rannych lub kulawych. Nie wolno będzie bić zwierząt po głowie, dolnej części brzucha i dolnej części kończyn, a przede wszystkim zabronione będzie bicie ich przedmiotami twardymi i ostrymi.

Nie wolno będzie przeciągać koni ładunkami nie odpowiadającymi ich sile lub stanowi dróg albo też zmuszać zwierzęta do zbyt szybkiego biegu.

Wzbronione będzie używanie uprząży, pęt, więzów i t. p. powodujących ból, z wyjątkiem, gdy używanie takich

przedmiotów jest chwilowo potrzebne w czasie tresury, prowadzonej w interesie publicznym. Wreszcie rozporządzenie zabrania złośliwego straszenia i drażnienia zwierząt. Wykonania tego rozporządzenia pilnować będzie policja. Winni znęcania się nad zwierzętami ulegną karze grzywny do dwóch tysięcy złotych względnie karze aresztu do 6 tygodni, w razie zaś poważniejszego wypadku obu tym karom łącznie.

Specjalne okrucieństwo sprawcy spowoduje karę więzienia do jednego roku. Tym samym karom ulegną właściciele zwierząt, którzy świadomie pozwalają na znęcanie się nad ich zwierzętami. W wypadku popełnienia przestępstwa przez nieletnich do lat 14 ulegną karze ich rodzice lub opiekunowie. (i).

Kontrola aptek.

Okólnik departamentu zdrowia.

Władze administracyjne w Łodzi otrzymały w dniu wczorajszym doniosły okólnik z departamentu zdrowia ministerstwa spraw wewnętrznych w sprawie kontroli lekarstw, wyrabianych przez niektóre fabryki chemiczne. Okólnik ten stwierdza, że ostatnio na rynku ukazało się bardzo wiele specyfików leczniczych, które nie odpowiadają wymaganiom warunkom i nie są przyrządzane według obowiązujących przepisów. W związku z powyższym wszystkie apteki i składki apteczne winny przeprowadzić u siebie dokładne badanie specyfików i usunąć nieodpowiednio przyrządzone medykamenty.

Drugi okólnik departamentu zdrowia

otrzymany przez władze administracyjne przewiduje, że apteki mogą począwszy od dnia dzisiejszego sprzedawać saharynę wyłącznie na podstawie recepty lekarskich. Wolna sprzedaż saharyny została zupełnie skasowana. Recepta musi nadto zawierać nadmienienie, że saharyna przeznaczona jest dla chorych na cukrzycę t. wz. djabetyków. a.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
BIELIZNĘ MĘSKĄ
NA RATY poleca
J. Worobiejczyk Kilińskiego 41
lewa oficyna II p.

Podatek od psów

Rada miejska uchwaliła nowy statut.

Na swem ostatnim posiedzeniu rada miejska uchwaliła nowy statut o podatku od psów. Jak wiadomo, dotychczas obowiązywała opłata 15 złotych rocznie od psa domowego, obecnie stawki te zostają znacznie powiększone.

A mianowicie podatek roczny od psów wynosić będzie obecnie: od jednego zwykłego psa pokojowego — zł. 25, od każdego następnego psa zwykłego pokojowego — zł. 40, od psa myśliwskiego — zł. 60, od każdego następnego psa myśliwskiego — zł. 80, od psa łańcuchowego — zł. 5, od każdego następnego psa łańcuchowego — zł. 10.

Za psy łańcuchowe uważa się psy, trzymane w dzień stale na uwięzi, zaś w nocy wyłącznie na podwórzu, o ile dla tych psów w podwórzu danej nieruchomości znajduje się buda.

Wolne od podatku są psy, należące do władz państwowych i komunalnych lub ich funkcjonariuszy, o ile złożone zostanie zaświadczenie tych władz, że psy utrzymywane są wyłącznie dla celów służbowych. Szczenięta, liczące mniej niż 4 tygodnie. Psy, należące do osób, przebywających w Łodzi nie dłużej, niż 4 tygodnie i psy, należące do przedstawicieli państw obcych.

Wydział podatkowy magistratu będzie nadto zwalniał od obowiązku uiszczania podatku osoby niezamożne, którym z powodu kalectwa lub niedoświata, potrzebny jest pies do pomocy lub dla bezpieczeństwa.

O oddaniu, sprzedaży lub zaginięciu psa właściciel winien zawiadomić wydział podatkowy w ciągu dwóch tygodni. W wypadku oddania psa w posiadanie innej osobie, zawiadomienie musi zawierać: imię, nazwisko oraz adres nabywcy.

Za psy, o których oddaniu, sprzedaży, zaginięciu lub straceniu, nie zawiadomił się magistrat w pierwszym półroczu do dnia 15 stycznia, a w drugim — do dnia 15 lipca, podatek za odpowiednie półrocze musi być zapłacony. (—Is)

Pokaz modeli

w firmie „L. Trajstman”

Renomowana w Łodzi firma „L. Trajstman” przy ul. Piotrkowskiej 81 swym pokazem modeli wiosennych i letnich okryć damskich, który odbył się w ubiegłą niedzielę, dowiodła, że nie szczędzi nakładu pracy ni też kosztów, by dorównać wielkim firmom modelowym zagranicą.

W rzęsiście oświetlonych salonach zebrała się elita Łodzi, by móc podziwiać pokazy ostatnich kreacji wiosennych i letnich. A było co widzieć i podziwiać!

Przeszło 60 modeli palt damskich, na które składały się sportowe, ozdobione skórą; jedwabne z futrem; georgettowe i inne. Znane na naszym firmancem artystycznym pp.: Horecka, Grywińska, Jakubińska i Śląska oraz specjalnie z Warszawy przybyła znana rewistka — kreujać modelki, zarówno doborem modeli, jak gracją i dystyncją wywołały liczne brawa publiczności zapelniającej po brzegi apartamenty firmy.

Na wyróżnienie zasługują następujące modele: „Alibaba” (bez pomocy swych 40 rozbójników) z angielskiej rogożki, „Amazonne” z satyn z lisem, „Barcellona” z satyn clairidge z gronostajami, „Dolores” z georgetty w połączeniu z crepe satyn, „Marion” z białej wełny, a przybranie w kraty, „Niagara” georgetta w połączeniu z crepe satyn, „Princesse” biała wełna na jedwabnym podbiu w kolorze banane.

Pan Mroziński w roli „conferenciera” opisywał szczegółowo każdy model przy akompaniamencie muzyki, która w wykonaniu p. Białoostockiego była miłą atrakcją dla słuchaczy.

Firmie Trajstman należy się uznanie za rewję mód, która zapewniła nas, że rutyna i pomysły — tworzą arcydzieła.

Dnia!
CZYTAJCIE
„EXPRESS WIECZORNY”

KRONIKA

MARZEC

29

PIĄTEK

Dziś: Wikt. i Eustaz.
Jutro: Anieli Wd.

Wschód słońca o g. 5.21
Zachód słońca o g. 6.03
Wschód ks. o g. 11.09
Zachód ks. o g. 6.51
Długość dnia 11.03
Przybyło dnia 5'03

Wielkanoc w Łodzi

Święta w magistracie.

Dziś, w piątek, urzędy i biura magistratu m. Łodzi czynne będą do godziny 13-ej, w sobotę zaś, tylko do godziny 12-ej w południe.

Kasa miejska czynna będzie dziś do godziny 12-ej w południe, w sobotę do godziny 11-ej przed południem.

Normalne urzędowanie rozpocznie się we wtorek, dnia 2 kwietnia, o godzinie 8-ej rano.

Pocšta w święta.

Od godz. 16-ej w sobotę do wtorku rano — pocšta nieczynna.

Jak się dowiadujemy, na skutek rozporządzenia ministerstwa poczt i telegrafów urzędowanie na poczcie łódzkiej w okresie świąt wielkanocnych będzie następujące:

W dniu dzisiejszym w ciągu całego dnia odbywa się urzędowanie normalne. W sobotę korespondencja doręczona będzie adresatom tylko jeden raz przed południem. Urzędowanie na poczcie będzie trwało do g. 14.

Od godz. 14 — 16 czynny będzie jedynie dział listów poleconych.

Od soboty od godz. 16 do wtorku rano pocšta będzie całkowicie nieczynna.

Telegraf i telefony natomiast czynne będą przez cały czas bez przerwy.

Jutro tylko do 6-ej

będą otwarte sklepy.

W związku z przedłużeniem godzin handlu w okresie przedświątecznym do godziny 9-ej wieczór, wyjaśnia się, że jutro, w wigilie święta, sklepy mogą być otwarte tylko do godz. 6 wieczór.

W pierwszy dzień świąt wszystkie zakłady gastronomiczne bez względu na kategorię muszą być zamknięte.

Na święta wielkanocne biedni otrzymają deputat żywnościowy.

W związku z nadchodzącymi świątami wielkanocnymi pan prezes ministrów prof. K. Bartel przesłał na ręce p. wojewody Jaszczolta specjalny fundusz na akcję doraźnej pomocy najuboższej ludności naszego miasta.

W dniu wczorajszym p. naczelnik wydziału pracy i opieki społecznej urzędu wojewódzkiego, inż. J. Woyciechowski rozpoczął przeprowadzenie tej akcji, która polega na udzielaniu każdej z zarejestrowanych rodzin deputatu żywnościowego, po sprawdzeniu okoliczności, przemawiających za tego rodzaju zapomogą.

Deputaty wydawane są przez kooperatywy na Bałutach i Chojnach na kupony urzędu wojewódzkiego, a składają się z 7 kłg. mąki pszennej, 5 kłg. kaszy, 3 kłg. grochu „Victoria”, 1 kłg. cukru 2 kłg. ryżu i 1 kłg. tłuszczu.

Żydzi zamiast tłuszczu otrzymują ekwiwalent w postaci mąki lub kaszy.

Prócz tego P. naczelnik Woyciechowski wydaje tym rodzinom pierwszorzędnej jakości białiznę trykotażową, zakupioną specjalnie na ten cel w jednej z fabryk łódzkich.

Akcja doraźna obejmuje około 300 rodzin chrześcijańskich i żydowskich.

Lek. dent. F. BORUNSKA
przyjmuje

Alcja Kościuszki Nr. 21.

Jeden miesiąc w Łodzi

Przyrost ludności o 133 głowy. Zenią się i rozwodzą. — Śmierć robi swoje. — W tramwajach pustki. — Częste pożary.

Miejmy nadzieję, że wiosna przyniesie poprawę.

Łódź jest olbrzymim środowiskiem pracy w którym życie płynie szerokim korytem. Wypadki zmieniają się tu jak kalejdoskopie, niema dnia, niema godziny, by nie zanotowano jakiegoś wydarzenia, charakteryzującego oblicze naszego miasta.

Łódź rozwija się potężnie, z roku na rok, z miesiąca na miesiąc. Niepostrzeżenie dla nas przeobraża się coraz bardziej i coraz widoczniej. Ciekawa jest jej ewolucja, jaskrawo uwidoczniła szczególnie na tak małym odcinku czasu, jakim jest jeden miesiąc.

Zwykły rachunek dokonany za pierwszy miesiąc bieżącego roku, obrazuje nam niezwykle plastycznie, wymowa cyfr, najważniejsze zmiany, jakie miały miejsce w życiu Łodzi.

Przyjrzyjmy się im zbliska.

PRZYROST LUDNOŚCI.

W ciągu stycznia r. b. ludność Łodzi powiększyła się o 590 głów, w czem element napływowy stanowi 357, reszta — to znaczy 133 przypada na przyrost naturalny ludności, to znaczy stanowi nadwyżkę urodzeń nad zgonami.

Warto zaznaczyć, że przyrost napływowy Łodzi wyniósł w styczniu niewielką

cyfrą, w porównaniu z wielkim przyrostem ludności w miesiącach poprzednich. Przyczyniły się do tego silne mrozy styczniowe, jak również zastój w handlu, który powodował nieznaczny przyjazd kupców prowincjonalnych do Łodzi.

MNIEJ MAŁŻEŃSTW.

Styczeń wykazał w porównaniu z grudniem bardzo wielki spadek zarówno małżeństw, jak i urodzeń. Ciekawe, że spadek ten dotyczy tylko ludności chrześcijańskiej, wykazując wzrost u żydów.

Tłumaczyć się to daje częściowo tem, że tradycyjnie przyjęło się wśród ludności chrześcijańskiej odbywać śluby prawie masowo z okazji świąt Bożego Narodzenia. To też w grudniu ub. roku zarejestrowano 529 małżeństw chrześcijańskich, gdy w styczniu tylko 270, a więc dwa razy mniej.

Żydzi natomiast zawierają więcej małżeństw w styczniu aniżeli w grudniu. I tak w styczniu zarejestrowano 116 ślubów, podczas gdy w grudniu — 90. Przy puszczeniu cyfr te są faktycznie znacznie większe, ponieważ żydzi bardzo często zadowalają się ślubem rytualnym.

nie rejestrując się w urzędzie stanu cywilnego.

Jeśli chodzi o urodzenia, spadły one w styczniu w znacznym stopniu. W miesiącu tym zarejestrowano 133 urodzenia, podczas gdy w miesiącu poprzednim — 454.

KONSEKWENCJE GRYPY.

Styczeń wykazuje w porównaniu z grudniem znacznie większą ilość zgonów — aż o 117.

Zauważyć warto, że poczynając od października zwiększa się stale liczba zgonów w Łodzi. Miesiące zimowe są najcięższe do przetrwania i powodują znacznie większą liczbę zachorowań. A w roku bieżącym grasowała nadto epidemia grypy, na którą chorowała niemal cała Łódź.

W grudniu zmarło w Łodzi 700 osób, a w styczniu już 817. Zaznaczyć należy, że grypa spowodowała w styczniu r. b. 65 zgonów.

FREKWENCJA W TRAMWAJACH I KINACH.

Niebywałe mrozy, jakie panowały w styczniu sprzyjały życiu rodzinnemu, w ciepłe domowego ogniska. Odbiło się to niekorzystnie na frekwencji publiczności w tramwajach i kinach.

Frekwencja w tramwajach spadła o 25 procent w porównaniu z grudniem, t. zn. przeszło 1 milion pasażerów mniej korzystało z przejazdów.

W kinach frekwencja spadła o 50 procent. Zima tegoroczna nie żartowała.

WZROST POŻARÓW.

Jednym z najbardziej niepokojących objawów zanotowanych w styczniu r. b. jest znany wzrost ilości pożarów. Urzędowo zarejestrowano ich 71, podczas gdy w ubiegłym miesiącu tylko 56.

Fakt powyższy jest tembardziej niepokojący, że luty r. b. wykazuje, dalszy, jeszcze gwałtowniejszy wzrost liczby pożarów. W lutym zarejestrowano ich aż 119, co daje przeciętnie 4 pożary dziennie. Tłumacza to tem, że zimą, z powodu palenia w piecach, częściej zdarzają się pożary, wskutek nieostrożnego obchodzenia się z ogniem.

Świąteczne rady.

Nie jeść za dużo, zwłaszcza pieczywa i słodyczy.

Zbliżają się święta Wielkanocne. W okresie świąt niejednokrotnie popełniamy grube błędy higieniczne, które pozostawiają na długi przeciąg czasu niemłą poświąteczną pamiatkę.

Przedewszystkiem mowa tu o błędach dietetycznych. Człowiek bardzo często przejada się, t. zn. zjada więcej aniżeli pozwala tolerancja naszego przewodu pokarmowego. Nie trzeba nadmienić, jak szkodliwe są skutki takiego łakomstwa. Niemile, acz na szczęście niezbyt groźne następstwa każe nam sownicie oplatć watpliwa przyjemność obżędania się.

Podczas Świąt Wielkanocnych na każdym kroku „grozi nam” to niebezpieczeństwo, zwłaszcza, że w czasie tym jada się dużo mięsa, które jest bardzo pożywne i bardzo szybko zaspakaja potrzebę energetyczną, nadto zaś jada się rozmaitego rodzaju pieczywa, a, jak wiadomo, tego rodzaju pożywienie maćne, bardzo szybko zajmuje znaczna objętość przewodu pokarmowego.

Powinniśmy więc o tem pamiętać, jeść tylko w miarę i tylko tak długo, jak długo starczy nam apetytu, *opanować natomiast łakomstwo*. Mimowoli nasuwają się na myśl wskazówki starożytnych Rzymian, a również i dotąd stosowane wskazówki starszych lekarzy, którzy po tego rodzaju obfitych ucztach radzą nawet zażycie jakiegoś środka przeczyszczającego. Ta jednak wskazówka dotyczy tylko specjalnie łakomych ludzi.

Każdy z nas powinien skorzystać z kilkudniowego wyprzaśnienia z codziennej pracy i zużyć tych niewiele godzin odpoczynku tak, aby organizm odniósł z tego rzeczywiście pożytek, by po świętach nie pozostał niesmak i zepsuty żołądek. Jeśli pogoda dopisze, warto wejść w bliższą znajomość ze słońcem, które nam tak bardzo tej zimy poskapiło swych życiodajnych promieni, *zapomnieć o swych codziennych zajęciach i dać wypoczynek nie tylko ciału, ale przede wszystkim nerwom*.

Państwo i miasto budują

Szereg gmachów wzniesiony zostanie w Łodzi

Mimo pesymistycznych horoskopów stawianych odnośnie zbliżającego się sezonu budowlanego, dowiadujemy się, iż w Łodzi jednak prowadzone będą roboty na większą skalę, wprowadzie nie z inicjatywy prywatnej, lecz państwowej i miejskiej.

A więc w pierwszym rzędzie kontynuowane będą roboty przy budowie gmachu sądu okręgowego, przy zbiegu ulic Narutowicza i placu Dąbrowskiego. Wykończony będzie również gmach miejski, wydziału kanalizacji, na ul. Narutowicza, oraz rozpoczną się roboty przy budowie domu dla urzędników Banku Polskiego, gmachu izby skarbowej i dwóch szkół powszechnych miejskich. Niezależnie od powyższego kontynuowane będą roboty przy budowie gmachów monopolu spirytusowego oraz przy budowie domów na Polesiu Konstantynowskim.

Przy robotach tych otrzyma zatrudnienie znaczna ilość robotników budowlanych. (n).

Na fundusz dyspozycyjny dla Marszałka Józefa Piłsudskiego.

W głębokiej trosce o bezpieczeństwo Armji i Państwa z powodu skreślenia funduszów przeznaczonych na walkę ze szpiegostwem Korpus Podoficerski 28 Pułku Strzelców Kaniowskich składa na fundusz dyspozycyjny Pana Ministra Spraw Wojskowych Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego zł. 250 i wzywa Korpusy Podoficerskie pułków Kaniowskich: 29, 30 i 31 pułk. Strz. Kan. 10 p. K. a. p., 6 p. ul. Kan. i 2 p. K. sap. do złożenia datków na bezwzględnie konieczną walkę ze szpiegostwem.

Korpus Podoficerski
28 Pułku Strzelców Kaniowskich.

Wypłata pensji w przedsiębiorstwach i urzędach.

W dniu wczorajszym w wielu przedsiębiorstwach i urzędach wypłacono pensje pracownikom, by mogli poczynić zakupy na święta.

W urzędach państwowych wypłata odbędzie się dziś i jutro, to samo w magistracie i w prywatnych przedsiębiorstwach.

Te dwa dni przed świętami to ostatnia deska ratunku dla wielu kupców, którzy zawiedli się na ruch przedświąteczny, a liczą na ostatnie dwa dni, gdy urzędnicy posiadac będą gotówkę. (b)

SPLENDID

SPLENDID

Jutro (Sobota)

GRETA GARBO

jako ogarnięta szalem miłosnym nienasycona kochanka i zdradziecka kobieta-szpieg w potężnym dramacie miłosnym

„ZAR MIŁOŚCI”

Partner CONRAD NAGEL

Realizacja: FRED NIBL twórca „BEN-HURA”

UWAGA: Dziś Wielki Piątek k'no nieczynne. Początek w sobotę od g. 4-ej po poł.

Ilustracja muz. pod bat. A. Czudnowskiego. Początek w sobotę od g. 4-ej po poł.

TEATR MIEJSKI.

Dziś, piątek i jutro sobota teatr nieczynny. Kasa zamawia... Teatru Miejskiego i Kameralnego czynna będzie dziś, piątek, normalnie od 10 r. do 7 wiecz.

W niedzielę i w poniedziałek wieczorem (1-szy i 2-gi Dził św. W. Nocy) „Dwa panowie B.”

W poniedziałek o godz. 12 w południe po cenach najniższych bajka dla dzieci „Cudowny pierścień”

O godzinie 4 popołudniu po cenach popularnych „To, co najważniejsze”

REPERTUAR ŚWIĄTECZNY TEATRU KAMERALNEGO. W niedzielę i w poniedziałek wieczorem „Panna Maliczewska”

W poniedziałek o godzinie 5 popołudniu po cenach znizonych „Kokoty z towarzystwa”

ARARAT. „Miss Judea” cieszy się nadal olbrzymim powodzeniem. Jest to program pełen humoru, wesołości i nie brak też pięknej nuty lirycznej.

Dziś w (czwartek) piątek i sobotę przedstawienia są zawieszona.

W niedzielę 2 przedstawienia o 7.45 po cenach popularnych i 10 wiecz.

KONCERT ARTURA RUBINSTEINA. Koncert Artura Rubinsteina, który odbędzie się w Filharmonii dnia 4-go kwietnia, to dla muzycznej Łodzi wydarzenie artystyczne pierwszorzędnej wagi.

DRUGI KONCERT ROS. ART. ZESPOŁU BALAJKOWEGO. Słynny rosyjski artystyczny zespół balajkowsky, który na pierwszych koncertach tak entuzjastycznie był przyjmowany przez liczną zgrupowaną publiczność, daje w nadchodzącą środę, dnia 3 kwietnia drugi i ostatni koncert.

W poniedziałek, t. j. dnia 1 kwietnia b. r. o godz. 11 m. 15 rano, w sali Filharmonii wygłosi odczyt red. Tadeusz Wieniawa - Długoszowski na temat: „Biała śmierć” (wyprawa Amundsena).

Tegoż dnia na powyższy temat o godzinie 3-ej po południu odbędzie się odczyt w Zgierzu. Bilety wcześniej nabywać można w kasie Filharmonii w cenie od 50 gr. do 1 zł. 50 gr.

Dyżury aptek. Dziś w nocy dyżurują apteki: M. Lipca (Piotrkowska 193), E. Millera (Piotrkowska 46), W. Groszkowskiego (Konstantynowska 15), A. Perelman (Cegielniana 64), H. Niewiarowskiego (Aleksandrowska 37), S. Jankielowicza (Stary Rynek 2).

Pełna tabela wygranych 21-go dnia ciągnięcia 5-tej klasy 18-tej loterii państwowej.

Table with multiple columns of lottery numbers and prize amounts. Includes sub-sections for 'Zł. 2.000 na n-ry', 'Zł. 1.000 na n-ry', 'Zł. 600 na n-ry', 'Zł. 500 na n-ry', and 'STAWKI'.

Advertisement for Dr. med. J. POLAK, located at ul. 6-go Sierpnia 22, fr. I piętro, tel. 64-21. Specializes in asthma, whooping cough, and rheumatism.

Łódź, Piotrków, Częstochowa, Kalisz

uskarżają się na niewygodną komunikację kolejową.--Pociągi jadą z szybkością 20 kilometrów na godzinę.--Ludność coraz więcej jeździ autobusami

Przed letnim rozkładem jazdy.

Za parę dni ma wejść w życie nowy rozkład jazdy na kolejach państwowych. Należałoby, zanim to nastąpi, zwrócić władzom kolejowym uwagę, aby przy tej okazji naprawiły w rozkładzie nie jeden błąd, na które narzekają ci wszyscy którzy przyjeżdżają i wyjeżdżają dość często z naszego miasta, a przez które i sama kolej ponosi znaczne straty.

Przedewszystkiem, jeżeli idzie o zasadnicze życzenie Łodzi, to streszcza ono się w żądaniu

większej ilości pociągów

których odejście byłoby więcej równomiernie rozłożone w czasie niż to ma miejsce obecnie.

A więc koniecznością staje się sprawa uruchomienia conajmniej dwóch nowych pociągów, oprócz tych które dotychczas kursowały

na liniach Łódź—Częstochowa,

następnie dwóch, a conajmniej jednego dodatkowego pociągu,

na linii Łódź—Kalisz.

Pisaliśmy już niejednokrotnie, iż na jednym tylko odcinku Łódź—Piotrków kolej weszłym roku traciła około 60.000 zł. miesięcznie jedynie dlatego, że, ignorując potrzeby ludności, nie daje dostatecznie wygodnego połączenia tych prowincji z Łodzią, dzięki czemu ruch autobusowy — który ostatecznie też nie jest wygodny i przy różnych warunkach każdy pasażer wolałby jechać koleją — konkurował z łatwością z kolejami.

Pomiędzy Łodzią a Piotrkowem — Radomskiem — Częstochową kursują

dwie bezpośrednie pociągi, przyczem jeden „Krakowski“ wychodzi z Piotrkowa do Łodzi o godz. 4.35, drugi zaś „Częstochowski“ o godz. 7.55. Komu zawczasie nie jechać, o tej porze, lub kto się spóźni — ten już tego samego dnia nie może wyjechać do Łodzi — gdyż następne połączenie uzyskuje dopiero w godzinach wieczornych. Jeżeli zaś z konieczności wybierze się tymi pociągami — niewyspany i bez śniadania, to podróż tę musi uważać za coś męczącego — czego człowiek normalnie w życiu stara się o ile możliwości unikać. Dlatego też woli jechać autobusem który ma do dyspozycji o godzinie 9, 10, 12 i t. d.

Nie należy zaś zapominać, że do Łodzi via Piotrków ściągają bardzo licznie najrozmaitszego rodzaju interesanci z głębokiej prowincji powiatów: piotrkowskiego, opoczyńskiego, koneckiego (od Przedborza), radomskowskiego i częstochowskiego i sąsiednich, dla których Łódź jest główną centralą handlową — nie licząc tych interesantów, których do Łodzi sprowadzają różnorodne sprawy urzędowe (Urząd Wojewódzki, Kuratorium Szkolne, Izba Skarbowa, Dowództwo Okręgu Korpusu i t. p.)

Gdyby więc obok pociągów obecnych zostały uruchomione

dwie dodatkowe pociągi

przychodzące około godz. 12 i 14 do Łodzi, interesanci ci woleliby jechać nimi niż autobusami, oczywiście jeszcze pod jednym warunkiem: taryfa osobowa „podmiejska“ winna być rozszerzona

przynajmniej do Piotrkowa, którego okolice obfitują w letniska (Przyglów, Sulejów, Wojciechów, Raków i wiele innych miejscowości). Dla mniej zamożnych mieszkańców Łodzi ma też ta sprawa podczas lata duże znaczenie.

Następnie uważamy, że brak dla Łodzi bezpośredniego pociągu pośpiesznego dalekobieżnego od strony Wiednia—Krakowa—Katowic, jest poprostu skandal. Na tej linii Warszawa ma 5 pociągów pośpiesznych, a Łódź ani jednego! Mieszkaniec Wiednia, Pragi, czy też Wrocławia musi się dopytywać, gdzie to jest ta Łódź i co to jest za miasto, do którego trzeba się przesiadać z wygodnego pociągu i ze stacji Koluszkich targać się w odrapanym wagonie przez całą godzinę, aby przebyć — 20 kilometrów!

Czyżby jeden z tych zagranicznych pociągów nie mógł być skierowany do Łodzi, skoro conajmniej połowa pasażerów z zagranicy przejeżdża tymi pociągami właśnie do Łodzi, a nie do Warszawy?

Pozostawia również bardzo wiele do życzenia sam czas jazdy dotychczasowych pociągów bezpośrednich do Łodzi. Właśnie typowy przykład: pociąg osobowy, o ile się nie spóźni — co się też niestety bardzo często zdarza, przebywa dystans Koluszk—Łódź (22 km.) w przeciągu 1 godziny!

Jak na dzisiejsze czasy to doprawdy trochę za długo.

Tę samą mniej więcej usterkę w komunikacji kolejowej o których mówiliśmy

wyżej, odnoszą się też do odcinka Łódź — Łask — Zduniska Wola — Sieradz — Kalisz. I tutaj z powodu małej ilości pociągów, a przytem trochę za wysokie ceny biletów,

ludność coraz więcej jeździ autobusami, względnie musi się dobrze namyślać zanim w takich warunkach ostatecznie wyruszy w podróż do Łodzi. Dotyczy to również i innych odcinków, gdzie ostatecznie jednak nie tyle chodziło o powiększenie ilości pociągów ile o ich sprawniejsze „funkcjonowanie“ i lepszy rozkład.

Wyrażamy nadzieję, iż przy ustalaniu nowego rozkładu pociągów odpowiednie czynniki wezmą pod uwagę te okoliczności że Łódź jest miastem przeszło półmilionowym, że jest potężnym ośrodkiem życia gospodarczego i że chociaż jest pod względem zewnętrznym zaniedbana, zasługuje na to, aby jej ułatwić komunikację ze światem. J.

Robotnicy sezonowi otrzymają zaliczki

W związku z trudną sytuacją materialną nowozatrudnionych na plantacjach miejskich robotników sezonowych, magistrat postanowił wypłacić im — nasku tek prośby związku pracowników komunalnych i instytucji użyteczności publicznej zaliczki w wysokości zł. 25.

Zaliczki te stracone zostaną w 3-ciu ratach tygodniowych.

W fotelu i za kulisami.

Przed wydzierżawieniem teatru.

Na wiosnę każdego roku dyrekcje teatrów wielu miast polskich znajdują się w stanie przesilenia. O każdym kierowniku teatru powiedzieć można: „Geht er, oder geht er nicht?“. Nie trzeba dodawać, iż tego rodzaju sytuacja jest niezmierznie szkodliwa dla teatru, bo zaledwie dyrektor jego zdołał jako tako ugruntować się, już rozpocząć musi starania o przedłużenie kontraktu. Tego rodzaju atmosfera nie wpływa dodatnio ani na tempo pracy teatralnej, ani na jej intensywność. Dyrektor, który energią swoją kieruje na sprawy natury finansowo-administracyjnej i walczy z zakulisowymi przeszkodami, zaniedbuje z natury rzeczy pracę wewnątrz teatru, co powoduje zwykle obniżenie poziomu repertuaru.

Ten stan nerwowej niepewności panuje w obecnej chwili we wszystkich niemal teatrach Rzeczypospolitej. Niewyraźna jest w Warszawie sytuacja p. Emilia Chaberskiego, dyrektora teatrów miejskich; wiadomo już napewno, iż p. Nowakowski, dyrektor teatru miejskiego w Krakowie nie otrzyma dalszego kontraktu; wątpliwe jest, czy p. Barwiński będzie dalej prowadził teatr lwowski.

I w Łodzi sytuacja jest również niewyjaśniona. O ile nam wiadomo, o Teatr Miejski ubiegają się: artysta dramatyczny p. Karol Adwentowicz i reżyser teatrów szyfmanowskich w Warszawie, p. Karol Borowski. Dyr. Gorczyński nie zrezygnował z prowadzenia teatru i będzie się starał o przedłużenie kontraktu. Tę decyzję dyr. Gorczyńskiego każdy — ktokolwiek interesuje się losem teatru w Łodzi — przyjmie z prawdziwym zadowoleniem. Ustąpienie dyr. Gorczyńskiego mogłoby się bowiem ujawnić od-

bić na dalszym ciągu rozwoju sceny łódzkiej.

Nikt nas nie może posądzić o brak krytycyzmu w stosunku do teatru. Kiedykolwiek dawano spektakl słabszy — nie szczędziliśmy dyrekcji ostrych słów krytyki. Staliśmy bowiem zawsze na stanowisku, iż bezmyślne kadzenie dyrekcji i aktorom jest wyrokiem śmierci dla teatru.

Sztuka teatralna może się rozwijać w ogniu surowej, ale obiektywnej i rzeczowej krytyki. Dlatego też na tych łamach surowo sądziliśmy takie widowiska, jak „Dzieje grzechu“ lub „Danton“, które — aczkolwiek wystawione z wielkim nakładem pracy — nie dały zamierzonego efektu.

Jednakże nie można wydawać definitywnego sądu na podstawie paru przedstawień. Tylko całokształt pracy artystycznej może nas upoważnić do takiej lub innej opinii o działalności dyrekcji teatru.

Ten sąd dla dyr. Gorczyńskiego jest pod każdym względem dodatni. Dyr. Gorczyński pracuje w Łodzi od czterech lat: dwa lata był współpracownikiem dyrektora Szyfmana i drugi rok prowadzi teatr samodzielnie. Przez ten czas poznał on miejscowe warunki i poznał gusty publiczności, zorganizował bardzo dobry zespół artystyczny, wyrobił szereg młodych talentów, zwłaszcza kobiecych, wprowadził na scenę wiele arcydzieł z literatury klasycznej i współczesnej, przyczem grał kilka sztuk, które były wystawiane w Łodzi przed Warszawą.

Jeśli chodzi o stronę materialną, t. zn. o frekwencję, należy zaznaczyć, że jest ona najwyższa w Polsce. Żaden teatr w Rzeczypospolitej nie może poszczycić

się tak wielkim zainteresowaniem publiczności, jak nasza scena.

Stąd wzrost ilości repetycji każdej sztuki. Gdy normalnie jeszcze parę lat temu 10 czy 12 przedstawień uważano za rekord, dzisiaj dyrekcja twierdzi, iż sztuka, która idzie 25 razy grana jest z powodzeniem normalnym, ponieważ za cyfrę rekordową uważa się 40, 50 a nawet 60. („Kredowe Koło“).

Również za wielką zasługę poczytać należy dyr. Gorczyńskiemu otwarcie drugiej sceny w Łodzi, mianowicie „Teatru Kameralnego“. Ten teatr wprawdzie pod względem artystycznym nie jest tak świetnie postawiony, jak Miejski, ale już samo jego istnienie musi być zanotowane jako fakt dodatni. Wszak jest to pierwsza scena kameralna w Łodzi, a jako taka, szuka swojego wyrazu, szuka swoich dróg. Jednakże ostatnich parę premier w tym teatrze pozwala optymistycznie zapatrywać się na dalszy jego rozwój.

I oto w tym momencie, kiedy dyr. Gorczyński zbudował już fundamenty teatru w Łodzi, gdy dał temu teatrowi pewien żelazny kapitał artystyczny, gdy wyrobił sobie wielki kredyt moralny u publiczności, gdy poznał jej psychikę — miałby ustąpić z zajmowanego stanowiska?...

„Dlaczego?... oto pierwsze pytanie, jakie każdemu rozsądnemu człowiekowi przychodzi na myśl... Z jakiego tytułu władze miejskie miałyby mu udzielić votum nieufności?... Jakie walory mógłby wnieść ewentualny jego następcą i komu wogóle jest potrzebna zmiana dyrekcji?...

Nie będzie niepedagogicznie przypomnieć tutaj tę anarchię, jaka zapanowała w teatrze łódzkim po opuszczeniu go przez Al. Zelwerowicza.

Pełną z rozmaitych powodów opuszcza teatr człowiek doświadczony i

przychodzi inny — aczkolwiek mający najlepsze chęci, działający jednak na nowym, nieznanym sobie terenie, — zawsze do świata kulis, jak to wykazuje praktyka, wkrada się anarchja. Widmo takiej anarchji stanie przed wrotami teatru miejskiego w razie ustąpienia dyr. Gorczyńskiego. Nowy dyrektor bowiem musiałby rozpocząć pracę od początku, t. zn. od miejsca, w którym dyr. Gorczyński znajdował się przed czterema laty. Musiałby dopiero zdobywać nowy kapitał doświadczeń, który posiadał dyr. Gorczyński kosztem ciężkiej pracy i bolesnych doświadczeń.

Uważamy przeto, iż dyr. Gorczyński nie tylko powinien zostać na swoim stanowisku, lecz miasto powinno mu dać kontrakt na okres kilkuletni tak, jak to się dzieje w Krakowie. Posiadamy tyle zaufania do dyr. Gorczyńskiego, iż możemy doradzić magistratowi, aby związał się z nim na czas dłuższy, pod warunkiem jednakże, iż kontrola Komisji Teatralnej będzie ostrzejsza, niż dotychczas, co zresztą, z największym uznaniem przyjmie sam dyr. Gorczyński.

Dłuższy kontrakt pozwoli dyr. Gorczyńskiemu na pracę mniej nerwową o efektach obliczonych na dalszy termin.

Apelujemy więc jeszcze raz do czynników miarodajnych w zarządzie miejskim, aby nie uczyniły kroku, mogącego odbić się ujemnie na losach naszego teatru. A jeśli sprawiedliwie rozważy się mocne „pro“ i anemiczne „contra“, obecnej dyrekcji, to obiektywny sąd o czteroletniej pracy dyr. Gorczyńskiego musi dlań wypaść przychylnie. Nie widzimy bowiem żadnych rzeczowych powodów do rezygnacji dyr. Gorczyńskiego, natomiast wszystko przemawia za tem, iż powinien on zostać dalej dyrektorem teatrów: Miejskiego i Kameralnego.

W. POLAK.

MIESZKANIA NA WŁASNOŚĆ

Tak zwana „własność podzielona” nieruchomości porzucona została niemal powszechnie we współczesnym prawie. Miast niej utrwalita się „własność niepodzielna”, czyli właściwie dzielona na części idealne.

Kłeska głodu mieszkaniowego skłania do szukania rozwiązań w rozdrobnie niu własności domu mieszkalnego w naj różniejszych postaciach. Faworyzowanie spółdzielczości w tej dziedzinie ma również za podstawę konieczność rozdrabniania własności.

Na tle takiej tendencji następuje powrót do własności podzielonej. Dążeniem jest tutaj stworzenie ściślejszej więzi pomiędzy wnoszącym składkę ka pitału budowlanego, a własnością wybu dowanego mieszkania.

Własność podzielona nie jest sprzecz na z obowiązującym w naszej dzielnicy prawem cywilnym. Przeciwnie — niemający zresztą od lat wielu praktyczne go zastosowania — artykuł kodeksu Na poleona przewiduje wypadki, kiedy poszególne piętra domu należą do róż nych właścicieli; w którym to wypadku mury główne, dachy (domyślnie tak że — grunt pod budowę) są niepodzielna własnością właścicieli podzielnich pię ter.

Komisja ankietowa zaleciła w swem sprawozdaniu upowszechnienie systemu mieszkań na własność. Niewat pliwie to zalecenie stało się impulsem dla projektów, które, jak słyhać, opracowane są obecnie z inicjatywy minister stwa sprawiedliwości przez wybitnych prawników. Z ogólnikowych informacji, jakie o tych projektach dochodzą do pra sy wnioskować można, że idą one w o gólnym zarysie po linii dawnej koncepcji kodeksu Napoleona. Mieszkania będą własnością podzieloną. Części nierucho mości niezbędne dla wspólnego użytko wania będą w zasadzie własnością wspólna, poddana wspólnemu użytkowa niu. Hipoteki urządzone być mają w ten sposób, aby każde z mieszkań mogło być z oddzielną zbywane i obciążane.

Sądymy, że prawna konstrukcja nie nastreczy poważniejszych trudności.

Pożyteczność zaś gospodarcza pro jektów wydaje się bardzo znaczna. Wa runki życiowe spopularyzowały same przez się pojęcie „własności” mieszka nia jako takiego. Mieszkania, najmowa ne pod ochroną lokatorów, w zasadzie na czas nieograniczony, z możliwością wypowiedzenia najmu ze strony właście la jedynie w sytuacjach niemal wyjątko wych — uważane są wśród zaintereso wanych za sui generis własność. „Wła sność” ta jest sprzedawana i kupowana. „Odstępne” jest właściwie ceną tej sui generis własności, która sprzegła się ze zniekształconym najmem.

Od takiej „własności” sui generis do rzeczywistej własności mieszkań jest tylko jeden krok, który należy uczynić. Prawdopodobnie chętniej nabywana będzie własność mieszkania — z której po jeciem oswojono się w obrocie od da wna — aniżeli idealny udział współdziel

ni. Oczywiście wyłączamy tutaj udział we współdzielniach, mających na celu samą tylko budowę oddzielnych dom ków, których własność przechodzi po wybudowaniu do członków.

Praktycznych trudności nie można nie doceniać. Każdy jednak wie, ile tru dności nasuwa w praktyce własność niepodzielna domów, zwłaszcza jeżeli podzielona jest na wiele części idealnych a mimo to jej racji gospodarczej nikt za przeczać nie będzie.

Jeżeli chodzi o inicjatywę budowlana, to budowanie na prawie własności podzielonej mieszkań może znaleźć naj

szersze zastosowanie. Zarówno tam, gdzie chodzi o budowę kilku ledwie wie kszych mieszkań z inicjatywy samych właścicieli, jak i tam, gdzie chodziłoby o budowę większych bloków o znacznej ilości mieszkań. W tym ostatnim wypad ku budowanie mogłoby się odbywać w formie spółdzielczej i z tem, że naprzy kład własność części domów, będących przedmiotem wspólnego użytkowania mogłaby być zachowana dla odrębnej o soby prawnej — współdzielni, do której należałoby wszyscy właściciele miesz kań.

W notesiku businessmana.

W SPRAWIE SADOWNICTWA HANDLO WEGO odbyła się w izbie przem. - handl. war szawskiej konferencja, w czasie której wysunięto szereg postulatów, m. in. następujące:

Jest konieczne, aby i w sądach apelacyjnych czynnik gospodarczy były reprezentowane. Po żądane jest wprowadzenie zebrań ogólnych sędziów handlowych, działających pod przewodni ctwem przewodniczącego wydziału handlowego danego sądu. Należy dążyć do skrócenia \$ w myśl którego sędzia handlowy może być zwol niony przez ministra sprawiedliwości „dla do bra wymiaru sprawiedliwości lub powagi stano wiska sędziowskiego”. Taki przepis niewątpliwie podwazyć może zasadę niezawisłości sędziow skiej.

RADA B. G. K. zatwierdziła bilans za luty oraz rozpatrywała liczne wnioski kredytowe, które zostały według wskazówek dyrekcji za twierdzone. Ponadto rada przeprowadziła dy skusję nad sprawozdaniami poszczególnych re partamentów.

Dziś Rada przystępuje do rozpatrzenia pla nu gospodarczego Banku na II III i IV kwartał r. b. Jest to główny przedmiot obrad Rady, która przy okazji dyskusji nad odnosnymi wnioskami ustali program działalności Banku z uwzględnie niem wytworzonej sytuacji gospodarczej i kre dytowej w państwie.

DLA UPROSZCZENIA MANIPULACJI w stosunkach z klientelą uchwalila warszawska komisja racjonalizacji pracy zwrócić się do P. K. O. z wnioskiem o zmianę blankietów przeka zowych, dowodów wpłaty i t. p. w tym kierun ku, by klient raz tylko (ewentualnie przez kal ke) wypisywać musiał te same dane, jak równie ż do władz skarbowych o ujednostajnienie blan kietów wekslowych (na weksle zwykłe i ciągnio ne) i t. p.

SYNDYKAT EKSPORTERÓW trzody prze prowadził rozdział kontyngentu eksportowego na miesiąc kwiecień, utrzymując z drobnymi tylko zmianami przyjęty klucz rozdziału dzielnicowe go i powołał do życia dzielnicowe komitety do radce, celem udoskonalenia systemu rozdziału na kontyngentów przez oddziały prowincjonal ne.

Łódź, 29 marca

SPRAWA CEN CUKRU pozostaje dalej nie wyjaśniona. Spór między cukrowniami a planta torami buraków zaostrza się wskutek konieczno ści wzmocnienia eksportu cukru po cenach znizio nych. Kiedy w roku zeszłym cena eksportowa wynosiła przeciętnie zł. 60 za 100 kl., to obecnie tylko zł. 40. Ponieważ jednocześnie eksport cu kru musi być w roku bieżącym powiększony o 100 proc. z 150 na 300 tys. kl., więc cena prze ciętna, która w roku zeszłym wynosiła zł. 85 spadła na zł. 75. Plantatorzy buraków zażądali odpowiedniej zwwyżki, na co nie zgodzili się cu krownie, które i tak ponoszą straty na skutek tej niższej cen.

BILANS ZBIOROWY BANKÓW najwięk szych na 1 lutego wykazuje (w nawiasie podaje my dane z przed miesiąca) w stanie czynnym następujące pozycje: Kasa i sumy do dyspozycji — 32 milj. (54 milj.); dyskonto — 429 milj. zł. (437 milj. zł.); otwarty kredyt — 321 milj. zł. — (316 milj. zł.); banki zagraniczne — 42 milj. zł. (35 milj. zł.). W stanie biernym: wkłady razem 376 milj. zł. (366 milj. zł.); salda kredytowe rach. bieżących — 103 milj. złot. (166 milj. zł.); redy skonto — 138 milj. zł. (161 milj. zł.); banki za graniczne — 138 milj. zł. (161 milj. zł.). Jak widać poważniejsze zmiany zaznaczają się w stosunkowo silnym zmniejszeniu pozycji redy skonta i banków w stanie biernym; wykorzysta nie tych źródeł na ultimo poprzedniego miesią ca było oczywiście większe dla upłynienia bi lansu rocznego.

KREDYT KRÓTKOTERMINOWY bankowy w Polsce według ostatecznych obliczeń GUS'a na dz. 31 grudnia 1927 r. wynosił — 2718,3 milj. złot. (w roku poprzednim 1924,4 milj. złot.) — Z sumy tej przypada na: Bank Polski — 732 milj. zł. na B. G. K. — 268 milj. zł. na Państw. Bank Rolny 353,1 milj. zł., na banki komunalne — 335 milj. zł. na prywatne polskie banki ak cyjne — 1104 milj. zł., na oddziały zagranicz nych banków akcyjnych — 177,7 milj. złot., na P. K. O. — 29,7 milj. zł. i na C. K. S. R. — 20,6 milj. zł. — Jak widzimy prywatna bankowość (włącznie z oddziałami banków zagranicznych) dostarcza połowy kredytów bankowych nasze mu gospodarstwu.

Rozhukana wyobraźnia Wschodu w połączeniu ze współczesną techniką kinematograficzną

SZECHEREZADA

gigantyczny 1001 nocy

LUNA

wyświetlany będzie jako program świąteczny i otwarcie sezonu letniego w kinoteatrze

GIELDY.

URZĘDOWA CEDULA GIELDY WALUTOWEJ z dnia 28-go marca 1929 roku.

GOTÓWKA.
Dolary —
CZEKI.
Belgia 123,85, Londyn 43,27 i trzy czwarte, Nowy Jork 8,90, Paryż 34,85, Praga 26,40 i pół, Szwajcaria 171,50, Wiedeń 125,31, Włochy 46,67, Berlin 211,53 i pół.
W piątek, dnia 29-go i w sobotę, dnia 30-go marca giełda Warszawska nieczynna.

PAPIERY PAŃSTWOWE I LISTY ZASTAWNE
Pożyczka inwestycyjna 10—106,50—107,50, Dolarówka 82—81—81,50, 8 proc. konwers 67, 5 proc. konwers, kol. 59, Kolejowa 102,50, 8 proc. Banku Gosp. Kraj. 94, 7 proc. Banku Gosp. Kra jowego 83,25, 8 proc. Przem. Polak. 89, 4 i pół procentowe listy zastawne ziemskie zł. 49,75—49,90—49,80, 8 proc. listy zastawne ziemskie dolarowe 96, 5 procentowe m. Warszawy zł. 52, 8 proc. m. Warszawy zł. 69—69,25, 5 proc. m. Ka lisza 48, 8 proc. m. Łodzi 61, 8 proc. m. Piotr kowa 60, 5 proc. m. Piotrkowa 47,75, 10 proc. m. Siedlec 70.

AKCJE.
Polski 163,50—163—163,50, aZrobkowy 85, Spiess 255, Elektr. Dabrow. 105, Firley 49,50, Małopolski 27, Wągiel 82, Lilpop 33—33,75, Mo drzejów 27—27,50, Ostrowieckie 96, Parowozy 26,25, Starochowce 29,50 — 30, Borkowski 11, Haberbusch 220.

NOTOWANIA BAWELNY.
Nowy Jork, 27 marca. Bawelna amerykań ska. Loco 20,85. Otwarcie: maj 20,55—60, lipiec 19,95—7, październik 19,92. II n. środ.: maj 20,48—50, lipiec 19,91, październik 19,87—9, Zamknięcie: kwiecień 20,57, maj 20,67—9, czer wiec 20,40, lipiec 20,13—14, sierpień 20,04, wrze sień 19,80, październik 20,04—7, listopad 20,06.
Liverpool, 27 marca. Bawelna amerykań ska: styczeń 10,39, luty 10,38, marzec i kwiecień 10,54, maj 10,62, czerwiec 10,58, lipiec 10,62, sierpień 10,45, wrzesień 10,49, październik 10,44, listopad i grudzień 10,41. Loco 10,84.
Bawelna egipska: styczeń 19,07, marzec 18, maj 18,25, lipiec 18,45, listopad 18,65. Loco 19,30.
Aleksandria, 27-go marca. Bawelna egipska Sak.: styczeń 37,99, maj 37,44, lipiec 37,65, listo pad 37,84. Ashm.: kwiecień 23,30, czerwiec 23,71, sierpień 23,87, październik 23,88.

Konsumpcja kawy

W przeciągu ostatnich dziesięciu lat konsumpcja kawy wzrosła we Francji o 52,1 proc., we Włoszech o 56,3 proc. pod czas gdy w Niemczech zmniejszyła się o 63 proc.

Jeżeli teraz weźmiemy spożycie tego produktu wypadające na jednego miesz kańca to otrzymamy cyfry następujące: 7,14 kg. na Danję i 4,41 kg. na Francję.

Trzy czwarte produkcji światowej do starca Brazylja, reszta Kolumbia, We nezuela, San Salvador, Gwatemala, Ni karagua oraz kilka kolonii francuskich.

WARSZAWA REGULUJE swe przedwojen ne pożyczki zagraniczne z roku 1903. Obligacje tej pożyczki mają być zamienione na obligacje 4 i pół proc. pożyczki m. stoł. Warszawy 1929 r. wypuszczonej we frankach francuskich i szwai carskich. Każdy posiadacz obligacji 4 i pół proc. pożyczki 1903 r. będzie miał prawo otrzymania w zamian za 100 rubli plus zaległe odsetki od 14 października 1927 r., sumę 220 franków fran cuskich w obligacjach pożyczki 4 i pół proc. 1929 r., z których 190 fr. tytułem kapitału i 30 fr. tytułem zaległych odsetek.

LINJA POLSKO - ANGIELSKA okrętowa Gdyni będzie uruchomiona dopiero za 4 — 5 miesięcy. Przyczyną w głównej mierze brak odpowiednich ładunków i pasażerów. Dalszą — brak wykwalifikowanych polskich robotniczych sił portowych, które obecnie rekrutują się pra wie wyłącznie z ludności wiejskiej i innych ele mentów napływowych.

JUTRO JUTRO
WIELKA PREMIERA!
GRAND KINO GRAND KINO

POLICMAJSTER TAGIEJEW

W rolach głównych
Zbyszko Sawan
Bogusław Samborski
Jerzy Marr
Marja Bogdo
Nora Ney

wedł. powieści Gabrieli Zapolskiej.

Inspektor S. B-ski, pom. Naczelnika Więzienia w Sieradzu, pisze dn. 26 b. m.:
o 4-lampowej neutrodynie L.F.R., typ 4N Tak selektywnego aparatu nie spotykałem. Czystość odbioru i siła głosu nadzwyczajna. O aparatach L.F.R. odniosłem jaknajlepsze wrażenie.

LeKarcz-dent. M. R-ski, Łódź, pisze dn. 4.1. r. b.:
Odbornik 3-lampowy typu 3A jest przedewszystkiem wygodny i tani. co umożliwia kupno średnio-zamożnemu. Zasięg posiada lepszy od innych odborników. np. mam na nim takie fale, których nie można złapać na 4-lampowym odb. marki... Jestem zupełnie zadowolony.

Łódzka Fabryka Radiotechniczna

Kilińskiego 134, tel. 6900.
Demonstracja bez wszelkiego zobowiązania. Dogodne warunki kupna.

WINA krajowe i zagraniczne MIODY

NAJLEPSZE z DOBRYCH POLECA

- WINA
- WĘGIERSKIE
- BORDOSKIE
- BURGUNDZKIE
- WŁOSKIE
- HISZPAŃSKIE
- GRECKIE
- AUSTRYACKIE
- DALMATYŃSKIE
- SZAMPAŃSKIE
- MIODY

Edward Smoliński

HURTOWY SKŁAD WIN

ŁÓDŹ, PIOTRKOWSKA 51, telefon 2-72

SKŁADY: Andrzejka 7

SKŁADY: Andrzejka 7

Rozporządzenie.

Wojewody Łódzkiego z dnia 22 marca 1929 roku w sprawie wykonywania samodzielnie zawodowego kucia koni.

Na podstawie art. 103 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 stycznia 1928 roku — Dz. Ustaw Rz. Nr. 11, poz. 55 — w związku z Rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 roku — Dz. Ustaw R. P. Nr. 36, z 1928 roku — jak również rozporządzenia Ministra Rolnictwa z dnia 1-go października 1928 roku — Dz. Ustaw R. P. Nr. 92 z 1928 roku — zarządzam co następuje:

1. Celem udostępnienia egzaminów dla osób, które nie ukończyły szkoły, lub kursu kucia koni, ustanawiam 3 państwowe Komisje egzaminacyjne, po jednej przy Starostwach Powiatowych w Łodzi, Kaliszu i Piotrkowie.
2. Na pokrycie kosztów urządzenia egzaminu i wynagrodzenia członków Komisji, ustanawiam opłatę egzaminacyjną w wysokości zł. 50.— (pięćdziesiąt złotych) od każdego kandydata, dopuszczonego do egzaminu. Opłatę należy wnieść na ręce Przewodniczącego Komisji.

Wojewoda
(—) JASZCZOLT.

Okazyjnie do sprzedania limuzyna „OPEL”

Wiadomość: Piotrkowska 211 u dozorecy.

Bankowców

wypraktykowanego kontokorencistę i księgowego poszukujemy. Oferty sub „Natychniast 29”.

OBWIESZCZENIE.

Magistrat m. Łodzi podaje niniejszem do wiadomości publicznej, iż wymiar podatku od lokali i placów niezabudowanych na rok 1929 oraz czynność rozesłania nakazów płatniczych na te podatki zostały ukończone.

W związku z tem wzywa się tych wszystkich płatników podatku od lokali i podatku od placów niezabudowanych, którzy dotychczas nakazów płatniczych na rok 1929 nie otrzymali, by w terminie prekluzyjnym do dnia 15 kwietnia 1929 roku zgłosili się do biura Wydziału Podatkowego (Pl. Wolności Nr. 2, pokój 24) po odbior tychże.

W wypadku niezastosowania się do powyższego — nieodebrane nakazy płatnicze uważać się będzie za doreczone w dniu 15 kwietnia 1929 roku.

Magistrat m. Łodzi
Prezydent (—) B. ZIEMIĘCKI.
Przewodniczący Wydziału Podatkowego
(—) L. KUK.

W niedzielę, dnia 31-go marca 1929 roku w lokalu własnym przy ul. Sienkiewicza Nr. 315 odbędzie się

Towarzyska Gra w Lotto

dla członków Stowarzyszenia i wprowadzonych gości. Początek o godz. 9-ej wiecz. Wejście bezpłatne.

Zarząd Stowarzyszenia Komitowajzerów Ł. O. H. P.

Gabinety Kosmetyki Lekarskiej

D-ra MARJI LEWISONOWEJ
Cegielniana 6, front I p., telefon 43-63.

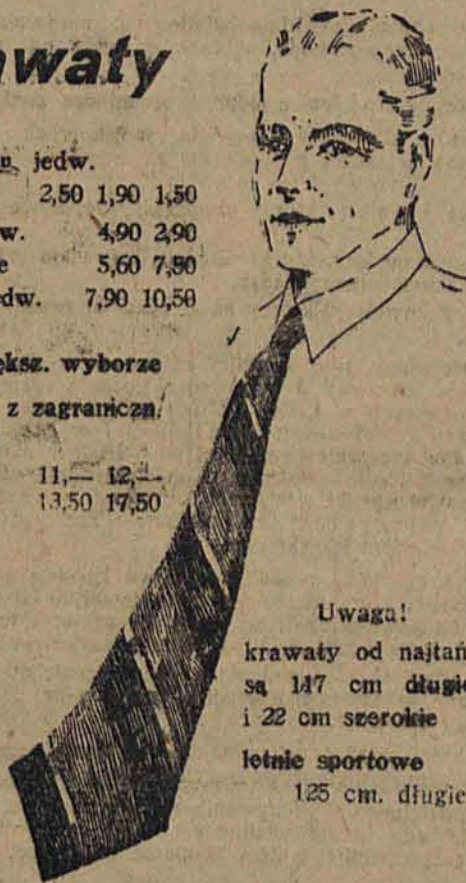
Krawaty

z sztucza jedw.	2,50 1,90 1,50
z półjedw.	4,90 2,90
jedwabne	5,60 7,90
primo jedw.	7,90 10,50

w największ. wyborze

krawaty z zagraniczą jedwabiu

11,— 12,—
13,50 17,50

Uwaga!

krawaty od najtańsą 147 cm długie i 22 cm szerokie

letnie sportowe 125 cm. długie.

Juljusz Rozner, Łódź

Piotrkowska 98 / 100

Poradnia Wenerologiczna

Lekarzy-specjalistów Zawadzka 1.

Czynna od 8 rano do 9 wieczór. Od 11—12 i 2—3 przyjmuje lekarz-kobieta W niedziele i święta od 9—2 pp.

Leczenie chorób: Wenerycznych, moczopłucowych i skórnych.

Badanie krwi i wydzielin na syfilis i tryper Konsultacje z neurologiem i urologiem Gabinet światło-leczniczy Kosmetyka lekarska Oddzielna poczekalnia dla kobiet.

Porada 3 złote.

Przyjdź osobiście

albo nadeslij charakter pisma, zakomunikuj imię, rok, miesiąc urodzenia, otrzymasz szczegółową analizę charakteru, określenie zalet, wad, zdolności, przeznaczenia. Nadesłać zł. 2.— (można znaczki pocztowe). Warszawa, psychografolog Szyller-Szkolnik, Nowowiejska 32. Redakcja „Świt”.

NASIONA

pierwszej jakości, rolnic, traw, drzew, warzywne i kwiatów, oraz narzędzia i przyrządy ogrodniczo - pszczelnicze, polecają składy: L. JASIŃSKIEGO, prowadzone od 1870 r. w LECZYCY, ul. Poznańska 30 telef. 125, w ŁODZI, ul. Św. Andrzeja 10, telef. 68-56. — Cenniki rozsyłane są bezpłatnie.

Taksówka-Chevrolet

na chodzie w dobrym stanie z powodu wyjazdu natychmiast do sprzedania.

Zgłoszenia: sub „Taksówka” do administracji.

Słynny Astrolog-Chiromanta WACEAW PYFFELLO

Widzi przyszłość każdego człowieka Kto nie może osobiście odwiedzić astrologa-chiromanta W. Pyffello, nadesłać: imię, datę urodzenia swoją lub osób zainteresowanych i 95 groszy w znaczkach pocztowych. Każdy otrzyma pocztą wypisaną analizę-horoskop swego życia. Osobiście przyjmuje od godz. 12-ej do 6-ej wiecz. Adresować: Warszawa, Redarska 12, W. Pyffello, Majstr nauk tajemnych

DRZEWKA Owocowe Parkowe Iglaste

Krzewy, róże, rośliny zimotrwałe i wszelkie rozsady poleca w wielkim wyborze.

Jerzy Kołaczkowski

Zakład Ogrodniczy Łódź, ul. Piotrkowska 241.

Sprzedamy

okazyjnie z powodu wyjazdu zagranicę dobrze zaprowadzony

skład telefonów i płyt

w śródmieściu. Oferty sub: „A. 401” do do biura ogłoszeń S. Fuchs, Piotrkowska 50

Dr. med.

Lubiec

Cegielniana 43

Tel. 41-32.

powrócił

Specjalista chorób skórnych, wenerycznych i moczopłucowych. Naświetlanie lampą kwarcową.

Przyjmuje od g. 8 do 10 rano od 5—8 w.

Dla pań od 3—5 oddzielna poczek.

Dr.

Sołowiejczyk

Specjalista chorób skórnych i wenerycznych

Piotrkowska 99

TEL. 44-92

przyjmuje od 2—6 po poł i 8—9 wiecz w niedziele i święta

oc 11—1.

Dr. med. Dr. Grogolik

Choroby skórne i weneryczne. Instytut Röntgen leczniczy i światło

leczniczy. Lampa kwarcowa Al. Kościuszki 27-4 Tel. 51-78.

Doktor

Wołkowyski

Cegielniana 25 Telefon 26-87

specjalista chorób skórnych, wenerycznych Leczenie lampą kwarcową. przyjmuje od godz. 8—10, 12—2 i 4—8 w niedz. i święta 9-1

TYDKO za 150 zł.

otrzymasz 3 lampowy aparat Radjo

bez lamp i części w firmie

POLSKIE RADJO

Inż. Krzyżanowski i S-ka, Łódź, Andrzejka 4

Pokój z kuchnią lub 2 pokoje

przy ul. Piotrkowskiej

poszukiwane od zaraz.

Oferty sub „W. N. W.”.

PANNA

do 4-letniej dziewczynki (pierwienki) potrzebna. Tylko dobre referencje. Narutowicza 40, Laskowski.

Rutynowany

buchalter i korespondent

polsko-francuski z wyższem wykształceniem handlowem zagranicą poszukuje posady ewt. na godziny. Oferty sub „Skromne wymagania” do adm. pisma

Samochód

turystyczny, 5-cio osobowy, marki „Buick”, w doskonałym stanie, okazjnie do sprzedania. Obejrzeć można ul. Przejazd 15-a, między 11—1, portier wskaże.

Dr. med. I. LIPKOWICZ

ROENTGENOLOG

Ambul. Pol. Państw. Dział Rozpoznawczy: zdjęcia i prześwietlenie.

Dział leczniczy: naświetlania powietrz chłonne i nowotworów złośliwych. Godz. przyjęć dla chorych prywatnych od 9—3-ej po poł. ul. Kilińskiego 152, parter, tel. 16-82.

10,000 PAŁT

KAPELUSZE ost modele: Scott, Habig, Borsalino, Hüchel i „U. D.”
DZIAŁ KRAWIECKI pod kier. wytraw. sił fachowych.
 Bogaty wybór materiałów bielskich i angielskich.

na wiosnę i lato
otrzymałem i sprzedaję
po cenach dotąd w Łodzi nienolowanych.

Pierwszorządnych firm **Krawaty Nicky** -- Wiedeńska
 krajowych i zagran. **Bielizna**

Przyjmuje weksle kupieckie od Zł. 100.—

Henryk PFEFFER, Piotrkowska 111.

PUDER COTY zł. 310

Na nadchodzące święta poleca bogaty wybór wszelkich **Artykułów Kosmetycznych** po znacznie niższych cenach.

WAGA: Urzędnikom państwowym i komunalnym udzielam specjalny rabat.

PERFUMERJA

J. DRUKIER
 11. ZAWADZKA 11. — Tel. 75-92

Dr. med. S. Kantor

specjalista chorób wenerycznych, skórnych, włosów i moczołajowych. Leczenie lampą kwarcową i promieniami Rentgena.
 PIOTRKOWSKA 144, RÓG EWANGELICKI.

Wejście Ewangelicka 2, Telefon 29-45. Przyjmuje od 8—2 i od 5—8 w. Dla pań oddzielna poczekalnia.

Doktor P. Klinger

choroby weneryczne, skórne i włosów
 ANDRZEJA 2. TEL. 32-28.

Leczenie lampą kwarcową, analizy krwi i wydzielin. Przyjmuje codziennie od 6—8 w. w. niedzielę i święta od 10 do 12. Oddzielna poczekalnia dla pań. Od 1—2 w. Lecznicy (Piotrkowska 62)

LECZNICA

lekarzy specjalistów przy Górnym Ryńku
Piotrkowska 294, tel. 22-89
 przy przystanku tramwajów pabjanickich czynna od 10 rano do 7 wiecz. w. niedziele i święta do 2 po poł. Wszystkie specjalności i dentystyka. Kapiele świetlne, lampą kwarcową, elektryzacja, Roentgen, szczypania, analizy (mocz, krew, płwocin, wydzielin itd.) operacje, opatrunki, wizyty na miasto.
 Porada 4 zł.

Porada dentystryczna i wenerologiczna

dla chor. skórnych, wenerycznych
3 ZŁOTE

Różne lokale

na mieszkania lub biura do odstąpienia przy ul. Piotrkowskiej. Oferty sub „A.B. 200” do „Republiki”.

Gabinet kosmetyki

lecniczej i toaletowej
 Absolwentki wydziału lekarskiego Uniwersytetu Odeskiego

Z. SZWAŁBE

Zielona 17.
 Usuwanie wszelkich defektów cery. Masaże. Pielęgnacja włosów. Usuwanie łupieżu. Beauté.

„Czystość”

Piotrkowska 44, telefon 67-45
 przyjmuje cyklinowanie, drutowanie, frotowanie oraz sprzątanie biur, pokoi. Czyszczenie szyb. Odkurzenie c.

Ogłoszenie przetargu.

Gazownia Miejska w Łodzi ogłasza niniejszym przetarg na roboty ziemne i brukarskie mające być wykonane w sezonie 1929/30 r.

Warunki techniczne na powyższe roboty są do przejrzania w Biurze Gazowni przy ul. Targowej Nr. 18.

Termin składania zapieczętowanych ofert upływa z dniem 6-go kwietnia 1929 r. godz. 12.ta w południe.

Gazownia zastrzega sobie prawo wyboru oferenta niezależnie od wyniku konkursu.

Zarząd Gazowni Miejskiej w Łodzi.

PIERWSZORZĘDNY ZAKŁAD KRAWIECKI DAMSKI
M. KARPINSKI, Piotrkowska 43.
 Zawiadamia Szan. Klientę, iż nadeszły **najnowsze paryskie modele wiosenno-lotnie.**
 Zamówienia przyjmuje z własnych i powierzonych materiałów. Specjalność! Pałta krecie.
 Ceny konkurencyjne. Najdogodniejsze warunki. Ceny konkurencyjne.

Obwieszczenie.

Wobec wejścia w życie Rozporządzenia Prezydenta Rzplitej z dnia 22 marca 1928 r. — Dz. Ustaw Rz. P. Nr. 36 z 1928 r. oraz Rozporządzenia Ministra Rolnictwa z dnia 1 października 1928 r. — Dz. Ustaw R. P. Nr. 92 z 1928 r. — zawód kucia koni mogą wykonywać samodzielnie:

- 1) Osoby, które obecnie posiadają świadectwa, uprawniające do samodzielnego wykonywania tego zawodu, wydane na podstawie dotychczas obowiązujących przepisów.
- 2) Pracownicy, zatrudnieni u jednego posiadacza koni, kuciem tych koni,
- 3) Osoby, które ukończyły kursy dla wojskowych zawodowych majstrów podkuwaczy w szkole podoficerów zawodowych służby weterynaryjnej.
- 4) Czeladnicy kowalscy, którzy ukończyli wojskowe kursy oddziałowe kucia koni.
- 5) Czeladnicy kowalscy, którzy ukończyli cywilne szkoły, lub kursy kucia koni, upoważnione przez władze.
- 6) Czeladnicy kowalscy, którzy zdali egzamin przed państwową Komisją egzaminacyjną.

Celem udostępnienia tym ostatnim pracownikom złożenia egzaminu, Pan Wojewoda Łódzki ustanowił 3 państwowe Komisje egzaminacyjne przy Starostwach Powiatowych w Łodzi, Kaliszu i Piotrkowie, z następującym podziałem właściwości miejscowej: teren Komisji I w Łodzi obejmuje powiaty: Łódzki, miasto Łódź, powiat Łęczycki i pow. Łask z miastem Pabjanicami i teren Komisji II w Kaliszu — powiaty: Kolski, Koniecki, Sieradzki, Słupski, Turecki, Wieluński i Kaliski z miastem Kaliszem; wreszcie teren III Komisji w Piotrkowie — powiaty: Brzeziński z miastem Tomaszowem, Radomskowski i Piotrkowski z miastem Piotrkowem.

Do składania egzaminu przed państwową Komisją egzaminacyjną dopuszczane będą osoby, które ukończyły co najmniej 20 lat życia, złożyły egzamin na czeladnika kowalskiego i odbyły w charakterze czeladnika kowalskiego przynajmniej jednoroczną praktykę u majstra kowalskiego.

Kandydaci winni składać podania o dopuszczenie do egzaminów na ręce Przewodniczącego państwowej Komisji egzaminacyjnej przy jednym z wymienionych powyżej Starostw.

Kandydat który złożył egzamin, otrzyma świadectwo, uprawniające do zajmowania się samodzielnie zawodowo kuciem koni.

Winni samodzielnego wykonywania zawodowego kucia koni, bez uzyskania kwalifikacji, będą karani według art. 5 i 6 cytowanego Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 roku.

Prezydent m. Łodzi (—) B. ZIEMIECKI.

Wspólnik możliwie ustosunkowany w branży manufakturowej z kapitałem **od 60 do 100 tysięcy zł.** poszukiwany jest do świetnie prosperującego przedsiębiorstwa bez ryzyka. Duże zyski. Oferty sub „Świątka Egzystencja” do adm. tego pisma.

DR. MED. P. MARKOWICZOWA chor. skórne, włosów i weneryczne przyjmuje od 3—7 po poł.
 PIOTRKOWSKA 124
 I od 7—9 ALEJA 1-go MAJA 37 telefon 66-35.
 Gabinet Kosmet. Lekarskiej.

Kupno i sprzedaż
LETNISKO do sprzedania w Słowku pod Kiełcami. Domek murowany (1926 r.) tynkowany, kryty gontami, oparkami składający się z 2 pokoi, kuchni, przedpokoju, dużej werandy, ganeczki z pięknym widokiem na okolicę. Powierzchnia z łąką 3/4 morgi. Cena około 11 tys. zł. Z. Walczak, Sosnowiec, Konrada 1.

DWA place w Kalach obok przystanku tramwajowego Łódź — Aleksandrów do sprzedania. Wiadomość: Szmulski, Al. 1-go Maja 25.

PARLAFON szafkowy szwajcarski werk w nowym stanie tanio sprzedam, Andrzejka 47, II p., m. 6.

2 PLACE w Rudzie Pabjanickiej obok boiska sportowego do sprzedania. Informacje ul. Częstochowska nr. 17, Geisler.

KREDENS w dobrym stanie okazynie do sprzedania. Zielona 33, m. 11 od 2—4 p.p.

KUPIE używany fortepian w cenie 500—600 złotych. Oferty do „Republiki” pod „Fortepian”.

DO SPRZEDANIA drewniany dom. Wiadomość w sklepie spożywozym Szopena 21 (k/o Radogoszcza). Cena dostępna.

NAJLEPSZE źródło pożyczek, skarpetek, rekawiczek, reform, apaszek, bielizny damskiej oraz jedwabi w Domu Pożyczosznym Marijana Lewkowicza, Piotrkowska 46. Wielki wybór. Najtańsze ceny.

BIŻUTERIA kupuje. Pełna wartość płace. Solidne traktowanie „Preciosa” Piotrkowska 123, w podwórzu.

BIŻUTERIA, zegarki na raty, ceny gotówkowe „Preciosa”, Piotrkowska 123 w podwórzu.

Posady
POSZUKIWANY pomocnik ekspedjenta lementarnego wykształcenia z gwarancją od lat 18—20 do ekspedycji Goldkorn, Piotrkowska 26.

POTRZEBNA manikurzystka do zakładu fryzjerskiego, Lutomska 10.

POTRZEBNA manikurzystka. Zakład fryzjerski, ul. Andrzejka nr. 2.

SPRZEDAWCA - biurowiec obejmie posadę, referencje oraz listy polecające na żądanie okaże. Sub: „Zdolny”.

POTRZEBNI agenci obeznani z branżą kolonialno - spożywczą z dobrymi referencjami Fajn, Gdańska 59.

POSZUKUJE się osoby do 3-letniej dziewczynki z dobrymi świadectwami. Niemki mają pierwszeństwo. Zgłoszcie się Stelberg, Nawrot 7.

Rozmaite.

NA P. W. K. swobodny apartament-gabinet, sypialnia dwuosobowa, telefon maszyna do pisania, elektryczność wszelki komfort do oddania. Poznań-jeżyce. Zgłoszenia do Reklamy Polskiej, Poznań, nr. „3790”.

WSZYSCY agenci papierów losowych, następnie urzędnicy, nauczyciele, emeryci — znajdą bardzo dobry uboczny zarobek przez zjednywanie posiadaczy obligacji dla ewidencji i kontroli tych papierów przy losowaniach. Zgłoszenia pod „Związek Gospodarczy” do Biura ogłoszeń F. Statter, Kraków, Rynek 8.

ZAGINAŁ pies rasy wilczej wabi się „Rex”. Odprowadzić Piotrkowska 67 Bank Francusko - Polski.

Nauka i wychowanie

MADMOISELLE Marie ensigne angielski, francuski, allemand. Traugutta 2 I fr.

STUDENT wyższego semestru udziela lekcji i korepetycji. Starszym i zapóźnionym metodą skróconą. Przygotowanie do egzaminów. Polskiego szybko wyucza. Gdańska 23, m. 2, front, I piętro.

Zagubione dokum.

SKRADZIONO mi w teatrze miejskim dn. 26 b. m. portfel zawierający dowód osobisty wydany Łódzkie Starostwo Grodzkie na imię H. Malecki oraz gotówkę i następujące weksle, które unieważniam: 1) na zł. 200 wyst. J. Jabłoński pl. 31.7, w Łodzi na zlecenie moje; 2) na zł. 120 wyst. Ch. Goldberg pl. 25.5, w Łodzi na zlecenie Ch. Fiszmana; 3) na zł. 50 wyst. S. Margules pl. 21.6 w Łodzi na zlecenie I. Abramowicz; 4) na zł. 75.96 wyst. M. Feuerman pl. 20.6, w Skale na zlecenie Pfeffer Kure i Szpiro, Lwów; 5) na zł. 35 z żyrem M. Jakubowicz, Zgierz pl. 20.8, w Łodzi oraz 3 weksle blanco wyst. Z. Malecki Boćki na zł. 600. Sza nowy złodzieju! wyrzekam się gotówką, proszę o zwrot weksli i dokumentów pod adresem H. Malecki, Al. 1-go Maja 36. Dyskrecja zapewniona.

ICEK Majer Kantorowicz zagubił ma trykułę ze szkoły G. Elisa, Kilińskiego nr. 50.

ZAGINAŁ weksel na zł. 290. — wystawiony w Łodzi 21 stycznia przez J. Diamanta na zlecenie Sz. Rzezińskiego platny w Łodzi. Nowomiejska 11 30-go czerwca 1929 r. Uczciwego znalazcę proszę o zwrot do firmy B. Gutter, Nowowiejska 4 za wynagrodzeniem Weksel się niniejszym unieważnia.

POKÓJ duży lub dwa mniejsze, umeblowane poszukiwane na biuro, czynne kilka godzin dziennie. Piotrkowska od Narutowicza do Nawrotu lub bliższe przecznicze. Parter lub pierwsze piętro. Oferty „B. C. R.”.

POKÓJ umeblowany odnajme tylko sołdennu panu. Telefon na miejscu. Przejazd 19, m. 9.

DUŻY pokój umeblowany z używalnością wygod d.a. jednego lub dwóch panów iżr. do odstąpienia. Piotrkowska 90, m. 8.

POKÓJ słoneczny ładnie umeblowany z używalnością łazienki i telefonu do wynajęcia, Narutowicza 56, m. 19.

POKÓJ umeblowany dla solidnego pana do wynajęcia, Wólczańska 10, fr. II p., m. 15.

DO WYNAJECIA trzy i cztery pokoje kuchnią i wszelkimi wygodami w starym domu dowiedzieć się u właściciela domu, Kilińskiego 50.